

BØRNE

TEATER

AVISEN

NR. 63 APRIL 1988

**BØRNE- OG
UNGDOMSTEATER
FESTIVAL**

BØRNE**TEATER****AVISEN**

NR. 63 APRIL 1988

ISSN 0900-0291

Børneteateravisen udsendes af Teatercentrum i Danmark Frederiksborggade 20, 3. 1360 København K Tlf. 01 15 69 00

Ansvarshavende redaktør:

Carsten P. Jensen
Carstengade 19
1770 København V
Tlf. 01 31 53 69

Børneteateravisen udsendes i 1988 med fem numre til alle interesserede. Private abonnenter betaler 75 kr. årligt. Bestilling og afbestilling af abonnement foretages skriftligt til Børneteateravisen/Teatercentrum. Meddelelse om adresseændring, udeblevne numre eller lignende rettes i første omgang til det lokale postkontor. Børneteateravisen/Teatercentrum orienteres af Avispostkontoret om den nye adresse. Kontakt kun Børneteateravisen/Teatercentrum ved fortsat fejll levering eller ikke ændret adresse.

Børneteaterbrochuren — en rød bog i A5-format — udkommer i forbindelse med Børneteaterfestivalen i april måned. Den sendes ligesom Børneteateravisen til alle daginstitutioner, skoler og andre, der er potentielle aftagere af børneteater. Hvis du er vant til at få Børneteateravisen, bedes du lægge mærke til, om brochuren osse kommer. Ellers spørg på det lokale postkontor.

Lay-out: Bo Sørensen
Sats: Fritz
Produktion: Grafisk Tegnesteue
Tryk: Vestjysk Rotation, Vinderup

Indhold:
Teaterlovsrevisionen ____ s. 2
UBOT's bruger dage ____ s. 4
Tre kommentarer
til Per Haugaard ____ s. 6
Portræt af
Teatercentrum ____ s. 8
Teater som værktøj ____ s. 10
Hvad skal vi spille? ____ s. 12
Nordisk Teaterkomité ____ s. 13
Repertoire-nyt ____ s. 14
Holbæk-festival ____ s. 14
Små Scener ____ s. 15

Dead-line for stof til næste nummer af Børneteateravisen er 14. maj. Næste nummer udkommer i begyndelsen af juni.

Forsidefoto: Det Ripensiske Teaterselskab og Festivalfoto fra 1987

Redaktionen sluttet 15. marts

Betænkning nr. 1132:

DE GODE VILJERS VÆRK

En række positive hensigtserklæringer omkring børne- og ungdomsteaterområdet samt en markant styrkelse af Teaterrådet via nedlæggelse af styrelser og opblødning af det stive båseselement. Det er et par af de væsentlige områder i den netop udkomne betænkning.

Så kom det da endelig, teaterlovsrevisionsudvalgets længe ventede forslag til ny teaterlov. Med knapt et års forsinkelse i henhold til den oprindelige køreplan og med et indhold, hvis substans i store træk er blevet blotlagt henad vejen via gætterier og udsivninger (se f.eks. BTA nr. 61).

En hurtig gennemlæsning af de 328 sider viser, at der som ventet er tænkt i overordnede kvalitative og udviklingsfremmende baner, men at de store visioner i nogen grad ligger underdrejet i et realpolitisk skær af brede formuleringer.

Men betænkningen skjuler dog på ingen måde, at der er behov for flere ressourcer og et opgør med den (kultur)politiske vanetænkning, hvis der fortsat skal være grobund for et rigt og flerstrengt teaterliv i Danmark.

Fem kardinalpunkter

Udvalgets helhedsvurdering af den aktuelle teatersituation udmønter sig i fem hovedkonklusioner:

Bedre uddannelsesmuligheder for at fremme kvalitetsteater, oprioritering af børne- og ungdomsteatret, sikring af en rimelig geografisk spredning af teatertilbuddene, stimulering af hovedstadens teaterliv — samt bedre og flere teaterbygninger, primært i provinsen.

Hvad sidste punkt angår, er det udlagt som en decideret lokalpolitisk og økonomisk opgave, mens resten af betænkningen vil koste omkring 100 millioner kroner ekstra at realisere.

Den største enkeltpost her er en donation til Det kgl. Teater på 45-50 millioner kroner årligt. Ud fra en betragtning om, at enten skal mastodonten fungere optimalt, eller også kan man lige så godt nedlægge Nationalscenen. Det vil der næppe være politisk lyst til, selv dette skridt unægtelig ville kunne finansiere betænkningens øvrige overvejelser på overdådigste vis...

Samfundets kulturbevidsthed

Det er nøgleord som kvalitet,

mangfoldighed og udbredelse, der gennemsyrrer betænkningens mange delafsnit. Tillige med de mange *bør* og *kan'er*, som man ikke har fundet det opportunt at erstatte med *skal* og *må'er*.

Kulturpolitisk udtrykkes den principielle indstilling således:

»Det er ikke mindst gennem kunsten, at et samfund udtrykker og skaber sin bevidsthed om sig selv som samfund. Det forudsætter imidlertid, at samfundet ved sine kulturpolitiske foranstaltninger stimulerer og muliggør, at kunsten kan opfylde denne ideelle funktion.»

Ligesom man kender fjendebilledet/hovedmodstanderen:

»Der er for udvalget ikke tvivl om, at behovet for at fremme de levende kulturaktiviteter i fremtiden må vokse i takt med det stadig større udbud inden for den elektroniske kulturindustri (tv, video etc.).

Teatret kan således gennem sin direkte kontakt til publikum få betydning som et aktiviserende alternativ til de masseproducerede kulturprodukter, der i stadig større mængder vil blive stillet til bl.a. børns og unges disposition.»

Væk med båsene

Kampen for levende oplevelser og mod det bevidstløse underholdningskonsum er en af årsagerne til den uventet kraftige prioritering af børneteaterområdet.

Et af midlerne skal være tilførelse af flere ressourcer samt en samling og forenkling af administrationen af en teaterlov, der med sine mange ændringer og tillæg er ved at få karakter af et kulturpolitisk patchwork-arbejde.

Nedbrydningen af det stive båseselement skal tjene til at afbureaukratisere den kunstneriske produktion og proces. Derfor forslås det, at man nedlægger RBOT (Det Rejsende Børneteater og Opsøgende Teater) og DrL (Det Rejsende Landsteater) og slår teaterlovens §§ 15-19 sammen i en pulje.

Bortset dog fra refusionsord-

Lovbetænkningens videre skæbne vil vise, om suovstikkerne afløses af den evige ild... Tegning: Holger Olsen.

ningen ved køb af børneteater (§ 16d), idet udvalget har skønnet, at denne ordning har betydet en så væsentlig styrkelse af det opsøgende teaters arbejde og børneteaters geografiske udbredelse, at den er vigtig at bevare.

Staten og produktionen

Det bærende princip i afskaffelsen af de forskellige båseselementer er, at staten fremover skal betale for selve teaterproduktionen, mens amterne skal stå for administrationsordningerne; billetkøb og abonnementsordninger.

Den ændrede byrdefordeling skulle sikre et mere smidigt og gennemskueligt system, medføre generelt lavere billetpriser og medvirke til en mere demokratisk udgiftsdeling. (Bl.a. undgås det, at visse amter kører på økonomisk frihjul ved ikke at være med i RBOT's produktionsstøtteordning og nøjes med at købe forestillinger).

Ordningen vil umiddelbart betyde merudgifter til landsdels-sceneyerne med de mange egnsteatre, men det er tanken at kompensere for dette, bl.a. gennem ændrede tilskudsordninger og gradueret refusion.

Der er lagt op til en større geografisk spredning af teatertilbuddene og et pålæg til amter og primærkommuner om at aftage et øget antal billetter. Det kan lokal kulturprioritering på baggrund af skattebilletten dog rokke en del ved.

Egnsteatrene

Egnsteatrene skal bevares, men princippet om automatisk refusionsordning bortfalder — tillige med forpligtelsen til at spille børne- og ungdomsteaterforestillinger.

Teaterrådet vil fremover forbe-

holde sig ret til i hvert enkelt tilfælde at vurdere støttebehov og graduering af refusionsordningen, ligesom rådet skal virke som konsulent ved etablering af nye egnsteaterprojekter.

Med ensartet produktionsstøtte og langtidskontrakter (i forslaget tre års opstart og 1 1/2 års opsigelsesvarsel) skulle egnsteatrene fremover kunne få bedre planlægningsmuligheder og arbejde på at styrke sin position som lokalområdets lokale teater.

Det er tanken også fremover at støtte lokale initiativer, der sikrer en bedre geografisk dækning. De knapt 30 nuværende egnsteatre er kendetegnet ved, at mange af dem ligger i områder, som i forvejen har et stort teaterudbud.

Mere magt til Teaterrådet

Følges betænkningens strukturelle intentioner op i en kommende lov, vil der være tale om en kraftig forøgelse af Teaterrådets kompetence og indflydelse.

Specielt selvfølgelig hvad angår de ikke-lovbundne områder, den såkaldte »frie pulje«, hvor Teaterrådet fremover vil få stillet en større sum penge til rådighed til videre fordeling efter rådets seriøse og kvalitative, men helt enerådende alsidighedskrav.

De tunge administrative styrelser skal istedet erstattes af et kontaktudvalg på max. 20 personer fra »betydende institutionsorganisationer og interessegrupper inden for dansk teater«. Det skal være et fagligt-funderet udvalg uden egentlig politisk repræsentation og med konsultativ karakter.

Kontaktudvalget skal dog ifølge forslaget indstille tre af de fem medlemmer, som betænkningen anser for et passende antal rådsfolk til også fremover at sikre en seriøs og smidig »sagsbehandling«. De to øvrige medlemmer skal fortsat udpeges direkte af ministeren.

Med det øgede indflydelsesområde skal Teaterrådets egen administration naturligvis styrkes, men man finder det fortsat uhen-

sigtsmæssigt at ansætte rådsmedlemmer på heltid i den krævede funktion.

Indbyggede problemer

Strukturen synes problematisk på mindst to områder. For det første er det svært at se, hvordan man undgår en »organisationernes kamp« for at skaffe sig størst mulig indflydelse; dels ved at sikre sig sæde i kontaktudvalget, dels ved udpegningen af de tre rådsmedlemmer. Her synes at være fine vækstbetingelser for lobbyisme og studehandler, mens visse områder måske slet ikke opnår repræsentation i kontaktudvalget.

Afskaffelsen af den politiske repræsentation vurderes forskelligt, men f.eks. mener Jørgen Hvidtfelt fra DT, at konstruktionen kan være med til at skære nogle livslinier over til de amtspolitikere, der har stor velvilje til overs for teaterområdet.

For det andet vil den markante styrkelse af Teaterrådets magt gøre personsammensætningen endnu mere essentiel. Heri ligger hele funktionsdygtigheden, den mulige progressivitet og dermed administrationen af en »fri pulje«, der skal tilgodese nytænkning, eksperimenter og ressourcetsvage områder.

Af det nuværende Teaterråd efter de flestes mening har ført en rimelig fornuftig og alsidig fordelingspolitik på baggrund af ressourcernes skarpe begrænsninger — er jo ingen garanti for kommende Teaterråds eventuelle skalten og valten.

Skaden begrænses

Lense-Møller har været en særdeles aktiv og udfarende formand for det nuværende Teaterråd, men det kræver ikke det vilde historiske tilbageblik at genkalde sig en tid, hvor en teaterrådsformand indlagde sig berømmelse for sit kontor med notorisk tomme skuffer og ditto skrivebord, hvor en briks til lejlighedsvis overnatning var det mest brugte »arbejdsredskab«. Der var ikke mange, der beskyldte vedkommende for at spille tiden på teaterkiggeri og anden kunstnerisk ajourføring..

Derfor ligger der oplagte faremomenter i bås-opløsningens magtkoncentration. Eller sagt på en anden måde: Tillid er godt, kontrol er bedre.

Hertil siger udvalgsmedlem Jørgen Hvidtfelt, at problemstillingen vil gælde, ligegyldig hvilken model man vælger, Teaterrådet vil have magt i de fire år, de sidder, til at præge dansk teater — og dermed vil en eventuel skade altså være tidsbegrænset.

Og nu til børneteateret

En del af det foregående har allerede angivet nogle konturer af børneteaterområdets placering i et fremtidigt teaterbillede. I betragtning af, at der ikke har været en decideret repræsentant for området i revisionsudvalget er det positivt at se det kraftigt pointerede behov for et velfungerende børneteater via de overordnede formuleringer om, at »en væsentlig del af bevillingen bør anvendes til teater for børn og unge«.

Men bortset fra bevarelsen af

refusionsordningen altså bestående af hensigtserklæringer.

I en mindretalsudtalelse (Jørgen Hvidtfelt, Gunver Juul, Kela Kvam og Inger Mikkelsen) foreslås det dog, at »kommunerne pålægges at stille et fast beløb (beregnet efter indbyggertal) til rådighed, øremærket til børneteaterformål«.

Flertallet mener dog, at en særordning ville stride mod betænkningens grundide om ophævelse af bås-systemer.

Men ellers kan man glæde sig over frigørelsen fra det tætte og ofte problematiske produktionsstøtteforhold til de lokale myndigheder. Der er lagt op til bedre arbejds- og produktionsbetingelser med treårige støtteperioder og helårskontrakter samt lang TR-varslings af eventuel op- eller nedprioritering af støtten.

Det kongelige og Den Røde

Også den høje prioritering af uddannelse og videreuddannelse skal sikre et kvalitativt børneteater.

Desuden er der (endnu) en hensigtserklæring om, at alle teaterområder bør forpligte sig til at spille børne- og ungdomsforestillinger. Tilsyneladende uden at skulle have del i penge fra den »frie pulje«. Om det så vil være en kunstnerisk/kulturpolitisk gevinst at lade Det kongelige og de store institutionsteatre boltre sig med børneteater, er så en anden og mere bagstræberisk eftertanke...

Et kvalitetsstyrket teaterudbud udenfor institutionsteatrene anslås af udvalget at ville betyde en øget bevilling på 20-25 millioner kroner over de næste tre-fem år — samt på længere sigt en yderligere tilførsel på omkring 25 millioner.

I forbindelse med administrationen af § 16d og dermed også Den røde Brochure har udvalget været inde i overvejelser om evt. at gøre refusionsordningen brugerstyret, fordi der i forvejen ikke ligger en kvalitetsbedømmelse i Teaterrådets vurdering omkring refusionsberetigelsen.

Det ville indebære administrative fordele, men også risiko for at offentlige midler i for høj grad anvendes til forestillinger, der ikke har karakter af professionelt teater, så man konkluderer videre, at det istedet skal præciseres, at bevillingen anvendes til de relevante aldersgrupper.

UBOT skal nedlægges

Hermed når betænkningen også frem til UBOT og Teatercentrum. Og en af de mere overraskende sager i en ellers rimeligt forhåndsafsløret betænkning er et forslag om at nedlægge UBOT.

Det kan svært tolkes som andet end et forsøg på at afmontere UBOT's politiske kommissorium og svække producent-leddet.

Betækningsmedforfatter Jørgen Hvidtfelt, som ikke har været med i dette forslag, mener, at det tilsyneladende handler om, at en egentlig administration skal varetage UBOT's nuværende opgaver og dermed også fjerne den lange liste af endnu urealiserede opgaver i UBOT-regi.

Det forudsættes dog, at

UBOT's nuværende sekretariat, Teatercentrum, fortsætter med de samme arbejdsområder og -opgaver. Men underlagt en styrelse, der formentlig skal have et embedsmandsagtigt tilsnit, men måske også kan tænkes at bestå af repræsentanter for de samme tre interesseorganisationer, som i dag udgør UBOT...

Den politiske vilje skal prøves

Men nu ligger betænkningen altså klar til at opsure den kommende debat og viderebehandling af de gode tanker og ideer. De mange teaterprojekter, -grupper og -organisationer, der har ligget underdrejet for at få en fornemmelse af fremtidens teaterbillede, må dog vente en rum tid endnu.

Den kommende teaterlov, der skal have betænkningen som grundlag, er som bekendt blevet offer for en politisk og økonomisk betinget udsættelse til den næste folketingssamling.

Det formodes derfor også, at det nuværende Teaterråd vil blive siddende, indtil en ny lov er vedtaget.

Den aktuelle kulturpolitiske situation vil formentlig afspejle sig kraftigt i betænkningens videre skæbne, ikke mindst hvad angår overskridelsen af den økonomiske del af kommissoriet.

Så kan man blot på kultursamfundets og teaterlivets vegne — og med en pekuniært-orienteret omskrivning af jesuitternes gamle ord — håbe, at politikerne er med på, at hensigterne helliger midlerne...

Du er medforfatter af betænkningen og samtidig bestyrelsesmedlem i Danmarks Teaterforening (DT)?

Jørgen Hvidtfelt: Jeg har ikke ensidigt eller primært kæmpet for DT's interesser, men for at få lavet en rimelig teaterlov.

Derfor har jeg f.eks. heller ikke stået fast på, at der skal ydes direkte økonomisk støtte til teaterforeningerne (TF), men valgt at sige, at støtten bør gå til produktionsdelen, så TF kan forbedre deres forhold via lavere forestillingspriser.

Men DT's ønske om fast tilskud pr. spilleaften er ikke gået igennem?

Hvidtfelt: Til en vis grad. Samtidig med at billettilskuddene nu udelukkende skal betales af amtet, bliver det pointeret, at administrationstilskuddene skal gives pr. opgørelse og ikke pr. solgt billet. Så principielt er det et opgør med »de røde lygters tyranni«.

Men ellers synes jeg, at teaterforeningerne har fået deres synspunkter godt igennem, idet to-tre af betænkningens fem hovedkonklusioner er primær-standpunkter for os.

Hvis man synes, at TF i dag kører et for traditionelt og midtpunktssøgende repertoire og er lukkede overfor potentielle nye, unge teatergængere, så skyldes det først og fremmest TF's økonomiske vilkår. Og i betænkningen er der angivet en række veje til at skaffe bedre økonomi for teaterforeningerne.

At pressen så generelt har fået ud af betænkningen, at provinsen nu styrkes på bekostning af alt andet, må bero på en for hurtig gennemlæsning. Danmark er ikke et større land, end at symbiosen mel-

lem et godt teaterliv i hovedstaden og provinsen er nødvendig.

Flere teaterbygninger i provinsen. Det er jo en særdeles ressourcerelevende sag.

Hvidtfelt: Som vi har løst let og elegant med den sædvanlige verdensfjerne holdning — at lægge det over til primærkommunerne...

Hvor der iøvrigt synes at være en vis positiv grøde. F.eks. viser eksemplet med teaterhuset i Esbjerg, hvordan der nærmest skete en eksplosion i et ellers ikke særligt blomstrende teaterliv.

For det er jo i København og ikke i provinsen, at tilskuertallet går ned. Vi har ikke teaterkrise, derimod problemer med at skaffe nok kvalitetsprodukter. Og det har primært noget at gøre med for få tilskud og få dårlige spillesteder.

Provinsens teaterliv kunne sikres via produktionsstøtte for 15-20 mio. kr, hvilket jo er rørende lidt, alt taget i betragtning.

Hvorfor er der så så mange hensigtserklæringer og så få direkte krav i jeres betænkning?

Hvidtfelt: Jo flere tal og direkte krav, jo større er chancen for at sætte sig selv udenfor indflydelse, hvis politikerne ikke kan eller vil opfylde de konkretiserede krav.

Vores opgave var at skitsere, hvordan vi synes dansk teater skulle se ud fremover. Derfor har vi formuleret mål og midler og lavet et appendix over de formodede udgifter.

Og I har overskredet jeres kommissorium med ca. 100 millioner...

Hvidtfelt: Ja, enten måtte vi fortælle, hvordan et rimeligt godt teaterliv kunne se ud, og dermed overskride kommissoriet. Eller også måtte vi til at nedlægge velfungerende dele af dansk teater. Altså valget mellem pest og kolera... □

BØRNETEATERMENNESKET

Du er BTS-repræsentant i RBOT, som nu skal nedlægges?

Biba Schwoon: Vi har hele tiden været imod store, pengeforbrugende styrelser og bås-systemer. Vi har nemlig ønsket penge til teateraktiviteter, ikke at skulle søge dem i denne eller hin pulje.

BTS/FAST-forslaget til lovrevision går således også ind for en bås-opløsning, men vi mener man burde bibeholde — og udvide — det kommunale og amtskommunale støttesystem samtidig med statsstøtten, hvis der virkelig skal kunne blive tale om et mærkbart hævet niveau.

Men betænkningen formeligen oser af velvilje overfor børneteateret?

Biba: Det ser positivt ud med en høje prioritering af børneteaterområdet. Formuleringerne med, at en »væsentlig del« af midlerne skal gå til børneteater og opsøgende teater betyder vel, at man ikke på nogen måde tænker på at gøre økonomien omkring børneteatrene mindre, og altså snarere større. Men det vil jo i høj grad afhænge af det nye Teaterråds udseende, hvordan intentionerne bliver administreret.

Børneteateret vil gerne fjerne

båse, men også have sikret sit eget område?

Biba: Ja, det er der blevet ironiseret noget over. Men det er vigtigt hele tiden at gøre opmærksom på, at børn jo ikke er en teatergenre eller teaterformel. Lign. Men en befolkningsgruppe, som er afhængig af, at voksne mennesker gør en indsats for deres rettigheder.

Og historisk ved vi, at børn ikke får noget som helst, hvis ikke nogen kæmper for dem. Også derfor er det vanskeligt at tro på, at den høje prioritering vil køre gennem det politiske system med konkrete resultater. Men det vil jo så komme an på en prøve.

Hvad med nedlæggelsen af UBOT?

Biba: Det betyder en afpolitisering af producentleddet. Teatercentrum vil have sværere ved selv at igangsætte nye ting i relation til publikumskontakt m.m. uden at have et politisk kommissorium i ryggen. Der er lagt op til den rene brugerfunktion og dermed et forum mindre til politisk varetægelse af børneteaters interesser.

Ellers er der jo Teaterrådets kontaktsudvalg?

Biba: Vi ved jo ikke engang, om børneteaterområdet får repræsentation, og det er betænke-

ligt, at der ikke er nogen sikkerhed for forbedringer, men kun gode hensigter. Det skal slås fast, inden debatten for alvor kommer igang.

Man kan jo heller ikke udfra betænkningen se, hvor børneteateret vil blive styrket, og hvilken type børneteater, der skal støttes. Det vil igen afhænge af Teaterrådets indstilling.

Så hvor meget af BTS/FAST-forslaget er kommet med i betænkningen?

Biba: Stort set intet, bortset fra hensigtserklæringerne. Vi har på børnenes vegne ønsket SKAL-ordninger i forhold til økonomien, mens friheden til at lave teater skal være så stor som muligt. Altså et system, der gav penge til teatrenes lyst — og dermed forhåbentlig også børnenes lyst.

Samtidig står det jo lysende klart, at den »løse pulje«, til de ikke-lovbundne områder skal forstørres kraftigt, hvis alle disse udmærkede hensigtserklæringer skal føres ud i livet. Og her kan man erfaringsmæssigt godt sparke en berettiget tvivl ind om, hvorvidt den politiske vilje er til stede... □

TÆNK KUNSTEN IND I

UNDERVISNINGEN

FRA AGNETE DIDERICHSENS INDLÆG PÅ BRUGERDAGEN

Af AGNETE DIDERICHSEN

På mange måder kæmper pædagoger og lærere den samme kamp som børneteaterfolk; kampen mod nedskæringer og forringelser af børns livsvilkår og udviklingsmuligheder og kampen for at vinde gehør og forståelse for betydningen af, at vi tilbyder børn de bedst mulige betingelser for deres menneskelige udvikling.

For mig er kampen for børnekulturen og kampen for børns udviklingsbetingelser to sider af samme kamp.

Det har altid stået for mig som noget kunstigt at skille pædagogikken fra kunsten og kulturen, når det er børn og kunst og teater for børn, vi diskuterer.

Jeg vil tage udgangspunkt i de problemer, skolen og pædagogikken aktuelt står over for i dag.

De seneste års pædagogiske diskussion har drejet sig om, at der er noget galt både med nutidens børn og med skolen.

Om nutidens børn hedder det, at de er rastløse og mangler koncentrationsevne. De er selvhævdende og egoistiske. De er apatiske og ligeglade, uden ansvarsfølelse og uden initiativ og engagement i den tid og verden, de lever i. Det er umuligt for skolen at engagere eller motivere børnene for noget som helst, for de interesserer sig ikke for andet end underholdning og forbrugsgoder.

Alle disse forskellige alarmerende symptomer, som man tilskriver børnene, forklares i reglen ret overfladiske med henvisning til børns opsplittede liv mellem hjem og institutioner. Man stiller aldrig spørgsmålet: Er der mon noget galt med indholdet i børns tilværelse i dag? Mangler der noget? Kunne problemerne evt. hænge sammen med en menneskelig eller åndelig fattigdom — en menneskelig og kulturel forarmelse af barndommen?

Samtidig har folkeskolen ikke formået at leve op til sin egen formålsparagraf om, at den skal tilgodese børnenes alsidige udvikling, stimulere børnenes fantasivirksomhed og udvikle dem til aktiv medleven og medbestemmelse i et demokratisk samfund.

Skolen har alt for ensidigt og snævert satset på børnenes tilegnelse af rent faglige færdigheder, kunnen og viden på bekostning af børnenes personlighedsdannelse i mere bred forstand. — Skolens almindendannende sigte er m.a.o. tabt af syne. Især har skolen forsømt at tilgodese de musisk-kreative sider i børnenes udvikling.

Dette er i korte og meget generelle træk den kritik, der ligger til grund for betænkningen om »samordnet skolestart«. (Samordnet skolestart vil sige, at børn fra børnehaveklasse, 1. og 2. klasse undervises sammen og på tværs af klassetrin i en del af undervisningstiden.)

Nogle af de vigtigste og de i denne sammenhæng mest relevante forslag i betænkningen drejer sig om:

— At skolen skal modvirke opsplitningen i børnenes daglige livssammenhæng ved at skabe

»sammenhæng og helhed i børnenes hverdag«.

— At skolen på en helt anden måde end tidligere skal tage de musisk-kreative fag alvorligt og opprioritere undervisningen i disse fag.

Folkeskolen har m.a.o. erkendt, at noget er galt og at noget må gøres. Men spørgsmålet er, om folkeskolen *alene* kan løse denne opgave. Om skolen, som den ser ud i dag, kan indfri alsidighedskravet. Om skolen kan udvikle børnene til »hele mennesker«, dvs. tilgodese ikke blot børnenes intellektuelle udvikling, men også deres følelsesmæssige, sociale og musisk-æstetiske udvikling, — alt det som alsidighedsbegrebet indeholder. — Personligt tror jeg ikke på, at man kan skabe »hele mennesker« alene ved at ændre på de organisatoriske og sociale rammer omkring skolestarten. Jeg tror, »alsidig personlighedsudvikling« og »hele mennesker« skabes ved at give børn mulighed for at udvikle alle de psykiske potentialer, ethvert barn rummer og alle de forskellige udtryksformer, som potentielt er tilstede i ethvert menneske.

Udvikling af børns musisk-æstetiske evner, er ikke kun et spørgsmål om flere timer til de musiske fag, selvom det sandelig også er det. På trods af nok så megen tale om opprioritering, har de musiske fag stadig ofte kun 1-2 timer på skemaet. Men det er bl.a. også et spørgsmål om læreres og pædagogers kompetence. Er lærere kvalificerede til *alene* at kunne varetage børns musisk-æstetiske udvikling? — Det mener jeg ikke

uden videre at de er — alene af den grund, at de ikke har en kunstnerisk uddannelse, ikke er kunstnere, dvs. ikke behersker den kunstneriske udtryksform.

Der gælder en grundlæggende lovmæssighed for al psykisk udvikling, og hermed også for udviklingen af børns musiske evner — nemlig, at psykisk udvikling sker i en interaktion eller et samspil mellem højere og lavere former, hvor den voksne repræsenterer den højere form og barnet den lavere.

Denne lovmæssighed er indlysende for os, når vi taler om f.eks. et barns sproglige udvikling eller tilegnelse af faglige færdigheder i skolen. Barnet lærer at tale gennem interaktionen med den voksnes udviklede talesprog. Et barn lærer at læse gennem interaktionen med det udviklede skriftsprog, således som dette repræsenteres af læreren i undervisningssituationen.

Mindre indlysende forekommer dette os tilsyneladende, når det drejer sig om børns musisk-æstetiske udvikling.

Thi den højere psykiske form repræsenteres jo her af kunstnerens sprog: af digterens, skuespillerens og musikerens sprog. Men hvor ofte bringer vi og skolen børnene i kontakt og interaktion med disse kunstneriske sprog?

Og kan en lærer — omend nok så faglig dygtig — repræsentere de kunstneriske sprog?

Det mener jeg ikke, han kan — eller kun undtagelsesvis. Han kan i bedste fald formidle kunsten til børn — ikke repræsentere den.

Så hvis vi mener børnenes

musiske-kunstneriske udvikling alvorligt, er det nødvendigt, at børnene bringes i kontakt med den levende kunst, at de får mulighed for at opleve kunst.

Derfor er det set fra min faglige synsvinkel en indlysende ting, at kunsten, herunder børneteateret, skal være en selvfølgelig del af børns livsunivers — og at børneteaterfolk og skolefolk begynder at arbejde sammen på langt tættere måde, end vi hidtil har set. — Og selvfølgelig at der gives økonomisk mulighed herfor.

Hermed er lærerne i de musiske fag på ingen måde overflødiggjort.

Gennem oplevelse af kunst udvikles børns sensitivitet og forståelse for de kunstneriske sprog og udtryksformer. Men skal børnene selv lære at beherske de musiske sprog — dvs. udvikle deres musiske kreativitet — skal de selvfølgelig undervises i de særlige teknikker og redskaber, de forskellige kunstarter betjener sig af.

Det er myte, at børn bliver musiske og kreative af sig selv, blot ved at få stukket en klump ler eller en bongotromme i hånden. Der skal som i andre fag en tilegnelse til af teknikker og redskaber, af håndfaste færdigheder, for at det kan ske. Eller værktøjet må være i orden, før man kan bruge det kreativt.

Og det er det, musiklæreren, dramalæreren og formningslæreren er uddannet til og har til opgave; at bringe værktøjet i orden.

Bevægelsen fra barnets lavere form hen mod kunstnerens højere form sker v.h.a. lærerens undervisning og gennem barnets egen aktive musiske virksomhed. Men at bevægelsen overhovedet sker, forudsætter den højere forms til-

stedeværelse som model og inspiration. Det er den — kunsten — der skaber barnets følsomhed overfor og glæde ved kunsten, dets forståelse for kunstens væsen og dets lyst og interesse for selv at lære at ytre sig i de kunstneriske sprog, — og at blive god til det.

Kunstens — og det gælder især teatrets — sprog har et meget nært (også historisk) slægtskab med det sprog, små børn og børn i begyndelsen af skolealderen spontant betjener sig af, nemlig legens sprog. Både teatrets/dramatikens og legens sprog er sanselige, kropslige sprog eller udtryksformer. Begge er sprog, der på enhedsmæssig måde udtrykker noget følelsesmæssigt og intellektuelt — et følelsesmæssigt engagement og en erkendelse rettet mod det menneskelige.

Det samme gælder de øvrige sprog, som børn spontant betjener sig af; tegninger og de historier, digte og poesi, som børn producerer. Også disse sprog er i deres væsen kunstneriske sprog.

Om dette fællesskab mellem barnets og kunstnerens sprog, siger den sovjetiske psykolog Lada Aidarova:

»Det vigtigste og smukkeste træk ved barndommen er, — at barnet tilegner sig verden gennem leg og kreativ virksomhed. Når man analyserer en børnetegning, tænker over et eventyr, som den 7-8 årige har fundet på, eller ser den lille lege, kan man derfor få indblik i det specifikke ved barnets tænkning og fantasi. Husk især på at enhver kunstners værk — det være sig den store kunstners eller

**VÆK MED
POMMES
FRITES-
KULTUREN!**

Af samme grund forstår børn også særlig godt et budskab, der formidles til dem i et kunstnerisk sprog eller i kunstnerisk form. Og især et budskab, der formidles i dramatikens sprog — børnenes sprog par excellence. De forstår det langt bedre og dybere end en abstrakt forklaring.

De tider må være forbi, hvor vi taler om børneteateret (og anden børnekultur) som et »underholdningsmedium« blandt andre og diskuterer, hvorvidt børn har brug for teater og anden levende kunst i en tid, hvor de har så mange andre »tilbud«. □

(Børneteater) verdenen ifølge oplægholderne skulle således være rig på såvel kunstneriske som organisatoriske muligheder... ☐

Ak ja, sådan kan man i hvert fald skade dansk børneteater!

Per Haugaard Jensen mener, at børneteater bør være som cirkus: underholdning, gøgl, trylleri og eventyr. Det må helst ikke handle om livet, for så bliver det farligt.

Derfor er Per Haugaard Jensen slet ikke tilfreds med de fleste parter indenfor dansk børneteater.

Af SVEND LANGHANS

I sidste nummer af Børneteateravisen retter næstformanden i Danmarks Teaterforeninger, formanden for Skive og Omegns Teaterkreds, Per Haugaard Jensen (PHJ) en række skarpe angreb på næsten alle, der har med dansk børneteater at gøre.

Det gælder gruppeteatrene og specielt BTS, Teaterrådet og dets formand Bjørn Lense-Møller, RBOT og UBOT.

PHJ angriber Teaterrådet og RBOT for magtmisbrug og for ikke at have kontakt med brugerne, Teaterrådet og UBOT for »alene at vide, hvad teater er«, og gruppeteatrene for ikke at lave teater til scenebrug. Og hvis de så endeligt gør det, så er forestillingen måske for stor til Skive Teaters ret lille scene. Og det er da for galt!

Godt halvdelen af PHJ's indlæg går med nedrakning af 4 (fire) forestillinger. En på grund af dårlig kommunikation vedr. scenografien, én fordi PHJ har kedet sig, én fordi der har forekommet »frække ord«, og én fordi PHJ ikke har forstået dens meget stærke indhold.

Da jeg repræsenterer Danmarks Teaterforeninger (DT) i kulturministeriets Udvalg for Børne- og opsøgende Teater (UBOT), finder jeg det nødvendigt at kommentere indlægget, da man ellers kan tro, at vi alle i DT er enige med PHJ. — Det være langt fra!

Hvad ved PHJ egentlig om børneteater?

Gennem 10 år har jeg hvert år været til børneteaterfestival. Men jeg har ikke set PHJ på en eneste af dem. Selv ikke når de har været placeret i nærheden af Skive. (Hjørring, Brønderslev, Herning og Silkeborg). Jeg kan naturligvis have overset ham — men jeg tror det ikke. På de brugerseminarer, som i de senere år har været afholdt i forbindelse med festivalerne, ville PHJ ellers have haft mulighed for at møde andre brugere og gruppeteatrenes folk — men nej! Han er ikke mødt op.

Jeg har også været en ret flittig gæst på gruppeteaterfestivaler — uden at møde PHJ. Her i foråret har DT og BTS i fællesskab afholdt 3 seminarer om børneteater. Et af dem foregik i Hobro, 52 km fra skive på en lørdag fra 10 til 17. Men heller ikke her så vi PHJ. Alligevel skriver han, at han i 21 år har bestræbt sig på at lave alsidigt teater for børn! Kan man det, uden at orientere sig bedst muligt? (Vistnok Kuk-kuk — for at citere PHJ).

Hvad mener PHJ egentlig om børneteater?

1. at børn og unge skal betale for at gå i teatret (i abonnement),
2. at de fra ca 8 år skal se teater sammen med deres voksne og
3. at det derfor skal foregå i Skive Teater. (Voksen-teatret). Derfor må det foregå udenfor skoletiden.

Endelig mener PHJ, at teater for børn skal være underholdning, eventyr, tryl og gøgl. Som en konsekvens heraf mener han, at cirkus, trylleri og gøgl er godt professionelt teater — og han nævner som eksempler: Alakazam, Claus Zimba og Benny Schumann. En aften med de to sidstnævnte var i Skive en stor altfavnende festlig kæmpesucces! Denne holdning kommer klart til udtryk i børneteater-repertoiret i Skive. (Se DT's rapport 83, 84 og 85). På de 3 år havde man i Skive ialt 25 produktioner for børn, produceret af 15 teatre. Af disse var kun 5 medlemmer af Børneteatersammenslutningen (BTS).

Derfor er PHJ også vred over, at vi i UBOT sammen med Teaterrådet har besluttet fra -89 at udelukke gøgl, cirkus og trylleri fra den røde brochure og festivalen.

I sit indlæg kommer PHJ med en lang række angreb på både navngivne og ikke navngivne gruppeteatre. Det vil jeg ikke gå ret meget ind på, men stort set holde mig til det principielle.

Det er klart, at man må protestere, hvis en aflysning kommer i sidste øjeblik af sløseri. Vi har oplevet det 1-2 gange i løbet af ca 12 år med ialt ca 1000 forestillinger for børn. Men at klandre hele det danske børneteater herfor er urimeligt. Naturligvis kan der forekomme fiaskoer. Men hellere en god forestilling, som ikke lykkes helt — som »Dødsflåden« af TURNUS — end tomt gøgl.

Men

Herved kommer PHJ naturligvis i konflikt med alle os andre. Hvis han havde deltaget i DT/BTS-seminaret i Ringsted den 5. marts ville han have hørt et godt indlæg af cand. psyk. Agnete Diderichsen. Her gør A.D. rede for, hvordan enhver psykisk udvikling hos barnet forudsætter et samspil mellem den voksne og barnet. En kreativ udvikling kræver således, at barnet møder kunsten/kunstneren. Særligt teater-kunsten har barnet behov for, fordi det selv udtrykker sig dramatisk, spiller roller i sin leg osv.

På DT's seminar i -86 i Herning sagde kunstmæcenen og industrimanden Mads Damgaard: »I skal begynde med de borte børn«, og Meir Feigenberg sagde: »Godt teater er livsforklaring«.

Af alle disse gode grunde skal børn have godt, meningsfyldt teater, som handler om ting og forhold, de kender, og som hjælper dem til at forstå sig selv og deres omverden. Det skal være kunst! Alle børn har dette behov, og derfor skal teatret naturligvis nå ud til alle børn! Derfor må det naturligvis foregå i skoletiden og være gratis!!

Ellers fortsætter den sociale arv — og kun børn af teaterpositive forældre får teater. Og det er måske ikke lige dem, der trænger mest. I skolen får de jo forresten også f.eks. litteratur og musik.

Den bedste del af dansk børneteater er enig heri. Derfor laves gruppeteatrenes forestillinger først og fremmest til skole-

ler og børnehaver, og ikke til scenen i Skives teatersal. Derfor handler stykkerne også om menneskelivet på godt og ondt — med det resultat at PHJ enten ikke forstår det eller forarges over frække ord. De unge oplever det måske anderledes.

(Bestyrelsen for Odsherreds Teaterforening så »Dødsflåden« i Odense til gruppeteater-festivalen. Det er et meget stærkt stykke, som handler om vilkårene for en gruppe overlevende efter en atomkrig — et emne, som optager de fleste unge i dag.

Vi forstod den udmærket, ligesom vi tror normale 15-19-årige vil gøre det. Et vedkommende, spændende og internationalt berømt stykke. Turnus' udgave var ikke lykkedes helt, men den er alligevel værd at vise for denne aldersklasse, på grund af sit indhold og sin spændende form).

Men PHJ vil altså kun have scene-forestillinger for de over 7-årige, derfor må han nøjes med at vælge mellem ganske få forestillinger, der ofte vil være stort og flot opsat underholdning incl. musicals. Men det passer jo så ganske godt til hans smag.

Det er i disse forskellige holdninger, man skal finde baggrunden for PHJ's angreb til alle sider.

Lug ud!

UBOT har som sin helt primære opgave at fremme dansk børneteater. Der er begrænsede økonomiske midler til rådighed, som alle ved. Derfor har vi besluttet, at vi kun i Den røde Brochure og til festivalen medtager det, som er børneteater! Og hertil hører efter vor bedste mening ikke gøgl, tryl, cirkus og andet artisteri.

Udøvere af disse underholdningsformer kan være yderst professionelle og dygtige indenfor deres fag, ligesom fotografer eller kleinsmede kan være det. Men det er ikke teater. Derfor! Og sondringen mellem teater og alt muligt andet, foretages naturligvis af Teaterrådet.

Det er altså ikke UBOT, som alene vide, hvad teater er. Det ved PHJ naturligvis godt, for UBOT's beslutning har været drøftet i DT's bestyrelse, hvis flertal støttede den.

Hvem har magten — i Danmark og i Skive?

PHJ angriber også Teaterrådet og RBOT for at sidde på magten og tilgodese de spilleformer, som netop de finder, er de rigtigste, uanset hvad publikum — børnene mener.

Ja, Teaterrådet og RBOT har da som opgave at fordele støttemidlerne. De er valgt til at beslutte på børnenes vegne. Og naturligvis giver de støtten til dem, som de finder er bedst. Det nuværende Teaterråd ser efter sigende flere børneteaterforestillinger end noget tidligere råd, før de fordele midlerne. På landsplan kan det nok ikke gøres anderledes med for få penge.

Men, hvordan i Skive. Mig bekendt er det en eller nogle få voksne i bestyrelsen, der beslutter hvad børnene skal se dér.

I Odsherred tager vi ca. 125 afsted hvert år til festival. Af disse er 1/3-1/2 store skoleelever, som altså er med til at vælge næste års ca 100 forestillinger for børn. Det skulle man måske overveje i Skive, men så blev repertoiret nok anderledes.

PHJ opfordrer os i sit indlæg til at luge ud, men han bliver sur, når vi så gør det, for vi gør det ud fra andre holdninger end hans. Han bør betænke, at både Teaterrådet og UBOT's 3 medlemmer ved væsentligt mere end han om, hvad teater børn foretrækker.

PHJ opfordrer Teaterrådet til at søge kontakt til det publikum, voksne eller børn, som skal se forestillingerne. Skudt forbi PHJ. Både Teaterrådet og UBOT møder op hvert år på festivals og seminarer, hvor brugerne mødes. Her kommer PHJ bare ikke, så det aner han ikke. Og da det i DT blev foreslået, at DT's årlige seminar et år skulle handle om børneteater, var PHJ's reaktion et vredt: »Så kommer jeg ikke til det seminar«!

På det førnævnte børneteater-seminar i Ringsted i marts sagde Teaterrådets formand Bjørn Lense-Møller, at alt for meget børneteater er noget møg. Trylleri, gøgl og eventyr. Tom underholdning, som de voksne giver børnene, mens de selv foretrækker godt voksen-teater. Han sagde til sammenligning, at det svarer til, at man giver børnene pommes frites, mens man selv spiser engelsk bøf med sund salat. I begge tilfælde vil børnene juble, men reelt blive snydt.

Det var måske bedre, at børnene gik stille og tænksomme ud fra teaterforestillingen. Men det er måske ikke tænksomme, tænkende og dermed kritiske børn, PHJ ønsker i Skive og i Danmark? Noget kunne tyde på derpå.

Svend Langhans, Odsherred. DT-repræsentant i UBOT

DEN RØDE BROCHURE

Børneteaterkataloget, der er et særnummer af Børneteateravisen, er klar til udsendelse og skulle være alle abonnenter i hænde, inden årets børne- og ungdomsteaterfestival afvikles i Århus. Den røde Brochure rummer som sædvanligt omtale og praktiske oplysninger vedrørende det altovervejende udbud af professionelt børneteater i sæson 88-89.

I overensstemmelse med Teaterrådets/UBOT's retningslinjer vil der i år være et særskilt afsnit bagest i brochuren over trylle-, gøgle- og cirkusforestillinger m.m., hvorimod Den røde Brochure for sæson 89-90 alene vil indeholde børneteaterforestillinger.

Hvis man som abonnent ikke har fået årets udgave af børneteaterbrochuren i løbet af april, skal man i første omgang rette henvendelse til det lokale postkontor.

ENSIDIG ALSIDIGHED

**Per Haugaard vil bare have ret —
ikke alsidighed, mener
Paraply- teatrets
en-mandshær**

Af ANNIE GULDBERG MADSEN

MORD FORSØG PÅ TIDEN?

Per Haugaard Jensen vil tilsyneladende helst have ligegyldigt teater

Af RAY NUSSELEIN

Jeg må beundre Per Haugaard Jensen for hans ihærdighed. For mange, mange år siden har han set sig sur på gruppeteatrene, især dem der medlem af BTS, og det kan der ikke ændres på. Hvilket vi alle med jævne mellemrum kan læse om i Børneteateravisens spalter. Det er som om tiden har stået stille for Per Haugaard Jensen. Det er så hvad det er, men det er synd for Skive og Omegns børn. For faren er, at den alsidighed Per Haugaard Jensen så gerne vil leve op til, øjensynlig kun formuleres af ham selv.

Synd for børnene

Og har man først set sig sur på noget — så skal man nok finde alle de argumenter man har brug for, og »glemme« at lukke op for alle de andre oplevelser, som ellers kunne udvikle ens alsidighed. Så gælder det ikke længere om at opleve, men om at få ret, og det er synd både for Per Haugaard Jensen og børnene i Skive og omegn.

Han mener, at man ikke kan spille Carl Nielsens Heliosouverture for 3-årige børn. Og så kan det sikkert heller ikke lade sig gøre. Vi har i år lavet en forestilling om Magritte's surrealistiske billedunivers — med musik af Satie, fremført på en harpe. Den ville jeg nødigt spille under akkompagnement af Per Haugaard Jensens meninger. Når først han mener, at den slags ikke kan lade sig gøre, skal han nok lade det sive ud i spillelokalet; nysgerrig lader han ikke til at være. Ellers må han da have undret sig over, hvorfor disse mennesker år efter år producerer forestillinger og spiller dem, selv om Skive og Omegns børn nok ikke ser dem alle. Har han da aldrig tænkt på, at andre arrangører kan have den opfattelse?

Kulturpolitisk holdning

Hvis jeg ser bort fra alle sure opstød i hans indlæg og prøver at finde hans kulturpolitiske holdning, så drejer det sig om

at der skal være nogle flere store sceneopstillinger, der kan være på hans scene — og gerne sceneopstillinger, der morer. Medleve, begræde, forundre, nyde, forbavse, bevæge, læser jeg ikke noget om. Og så er det lige meget om det, der sker på scenen, også kunne være købt af handelsstandsforeningen til åbningen af en ny gågade eller andre af dem, der engang imellem synes, at det kan være opportunt at putte mange børn til en billig penge i en stor sal; fordi for Per Haugaard Jensen er teater et alsidigt begreb. Se, der troede jeg, at teaterforeningerne var mere modige — og det er de fleste heldigvis også. De vil gerne byde børn på oplevelser, som de ellers aldrig ville få, fordi økonomien er en anden. Et af de store teatre, Per Haugaard Jensen gang på gang vender tilbage til i sine artikler, bad ved en af sine forestillinger teaterforeningen om at få de tre første rækker stole i salen fjernet, fordi de ellers ville blive forstyrrede af børnenes tilråb. Det fortalte den lokale teaterforeningsformand mig meget flovt.

Kamp for fornyelse?

Da jeg forrige år spillede på Child Fest, en af Canada's mest betydningsfulde festivaler for børnekultur, befandt jeg mig i selskab med mange andre kunstnere end teaterfolk alene, og det var spændende. Vi var mange, der alle ydede vores bedste for et børnepublikum. Der var musikere, der var etniske historiefortællere, der var dansegrupper — der var alle mulige, der på en eller anden måde lavede kunst for børn. Men der var ingen organisatorer, der mente, at der kun var ganske bestemte ting, der kunne gå an for børn. For dem var hvert arrangement en opdagelse, noget nyt med nye oplevelser og det kunne mærkes på arrangementerne — de blev drøftet.

Se, Per Haugaard Jensen; hvis du mente, at teaterbegrebet var for snævert, fordi kultur for børn er mere end en gan-

Russisk roulette — for to. Nej, det er ikke Svend Langhans og Per Haugaard, der diskuterer dansk Børneteater. Det er faktisk fra Teaterkompagniets forestilling af samme navn...

Man kunne let — ved at læse Per Haugaard Jensens indlæg i sidste nummer af Børneteateravisen — få det indtryk, at det er stort set umuligt at finde gode og indholdsrige teaterstykker for hele familien.

Vi har i en del år på børnebiblioteket i Brønderslev lagt megen vægt på, at i det mindste én af vore årlige forestillinger skulle være et stykke, hvor voksne måtte komme ifølge med børn.

Og vi har haft mange fine stykker. Men vi har selvfølgelig også set på indholdet først og så fundet et passende lokale bagefter.

Ikke ligegyldigheder

Når vi bruger pengene på børneteater, vil vi nemlig have noget for pengene (som vi ved gud ikke har for mange af). Vi gider ikke bruge vores sparsomme midler på ligegyldigheder og mordforsøg på den stakkels tid, som aldrig har gjort os noget.

Vi vil have teater, som man ikke så let glemmer igen. Det er fint nok med gøgl og cirkus — og der er masser af professionelt gøgl og cirkus, der er lige så professionelt som teatret — men det er ikke teater, og der er ikke nogen rimelig grund til, at det skal stå i teatrenes brochure. Det giver et forkert billede af, hvad det drejer sig om. Og dermed risiko for skuffelser.

Solstrålehistorie

Til gengæld for Per Haugaard Jensens mange sørgelige historier kan vi fortælle en solstrålehistorie om, da vi havde besøg af et cirkusteater.

Det resulterede nemlig i, at et par af de lokale pædagoger kom hen til os bagefter og sagde: Det der kan vi gøre lige så godt selv. Hvorefter vi i fem år har haft en sommerdag med Cirkus Pædagogski, udført af folk fra daginstitutionerne og børnebiblioteket.

Så på sin vis var pengene alligevel ikke spildte, men faktisk en god investering.

Der er da noget, jeg vil komme til at savne i den nye Rød Brochure, men princippet er rigtigt.

I øvrigt håber jeg så, at der bliver lavet en oversigt over gøgl og cirkus — ligesom vi også mangler oversigter over andre professionelle kulturtilbud til børn. Musik for eksempel. Men det er jo en helt anden historie. □

Annie Guldborg Madsen er børnebibliotekar i Brønderslev — og en stor del af det energiske lokale bagland ved sidste års børneteaterfestival Nordenffjords.

ske bestemt slags forestillinger og hvis du gerne ville gå i brechen for en fornyelse, så ville jeg være på din side. Nu synes jeg, at du faktisk selv er den, der gøre begreberne for snævre.

★

Alle kan begå fejl — også gruppeteaterfolk, og jeg er ganske sikker på, at de beklager dem. Men lad være med at gøre dem til skurke af den grund. Hvis alle, ligesom dig, syntes at det hele var så slemt, så ville gruppeteatrene slet ikke have kunnet overleve. Hvad med at give dem en hånd i stedet for en spids pen? Om ikke for din egen skyld så for alsidigheden for Skive og Omegns børns skyld. □

Ray Nusslein. Paraplyteatret

Portræt af en arbejdsplads:

TEATER(KRAFT)

Af CARSTEN JENSEN
»Teatercentrum, det er Else Marie«.

»Det er Hanne Mortensen fra børnehaven Brianslyst. Vi vil gerne have et teaterstykke om indvandrere. Kan I hjælpe os?«

Et fiktivt replikskifte fra en særdeles håndgribelig virkelighed.

Teatercentrum har til huse i Dronningens København, tæt ved Nørreport station. Her finder man en lille håndfuld energiske mennesker, der er bagland for bl.a. den årlige børneteaterfestival, udgivelsen af Den røde Brochure og Børneteateravisen — samt tilgængelig for allehånde spørgsmål og oplysninger vedrørende børne- og ungdomsteater i Danmark.

Teatercentrum (TC) er sekretariat for UBOT - Udvalget for Børneteater og Opsøgende Teater — det af kultur- og (nu) kommunikationsministeriet nedsatte udvalg til varetagelse af børneteater og opsøgende teaters interesser.

I UBOT sidder en repræsentant for BTS (Børneteatersammenslutningen), FAST (Foreningen Af Små Teatre) og DT (Danmarks Teaterforeninger), der via teaterlovens paragraf 16e hersker over et budget på en lille million. Selv er de tre UBOT-medlemmer ulønnede advokater for et prestigefattigt børnekulturområde.

Århus Kalder

For tiden arbejdes der på højtryk på Teatercentrum med et af de mest arbejdskrævende enkeltprojekter, den årlige børneteaterfestival, der som bekendt finder sted i Århus fra den 18.-24. april.

Det store arrangement kræver en detaljeret og omhyggelig planlægning, som faktisk allerede har været igang før afviklingen af sid-

Bjarne leder felttoget for edb på TC. Foto: Kurt Johansen.

ste års festival i Brønderslev, ligesom man så småt er igang med næste års ditto, der skal foregå i Odsherred.

Koordinationen af festivalen sker i samarbejde med de lokale myndigheder i festivalbyen. Og da arrangementet år for år tager til i omfang, har man i de senere år måttet købe ekstra arbejdskraft op til og under selve festivalen.

Opgaverne er til at få øje på. Udvælgelse af egnet festivalsted til omkring 70 teatergrupper med over 100 forestillinger. Indkvartering af disse myriader af teaterfolk, kontakt og samarbejde med kommunale myndigheder, pedeller, kantinefolk o.m.fl. Planlægning og indplacering af forestillingerne såvel på de lokale skoler i festivalugen til på selve weekendinvasionen osv. osv.

Alt sammen underlagt løbende korrektioner helt frem til BTS-formanden og den lokale kulturpolitikere kan erklære festivalen for åben.

Festivaler på stribe

Efter hektikken følger så oprydning, afvikling og regnskab — Århus-budgettet ligger på ca.

900.000 kr. Indenfor knapt et halvt år vil Teatercentrum ovenikøbet have været medarrangør af endnu to store teaterfestivaler, Gruppeteaterfestivalen sidste år i november i Odense — og den kommende ASSITEJ-festival til maj, ligeledes i jubilæumsbyen.

Det ligner betænkeligt (selvvalgt) rovdrift, men har dog ikke betydet, at andre arbejdsopgaver har kunnet nedprioriteres. Den røde Brochure er lige på trapperne, Børneteateravisen udkommer også ind imellem — og der er ingen afløsere for informationsvirksomheden, hvad angår kontakten til, fra og imellem brugere og producenter af børne- og ungdomsteater.

Et arbejde, der går lige fra familien Hansen, der skal på København-tur og gerne vil høre, hvad der går af børneteater for tiden — og til bekymrede teatergrupper, der er blevet fanget i en kompliceret fondslovgivning.

Levende brochure

Selvom Teatercentrum ofte fungerer som en slags levende udgave af Den røde Brochure giver man sig dog ikke af med at anbe-

fale specifikke grupper eller stykker. Til gengæld kan man få at vide, hvilke der er refusionsberettigede og hvordan denne ordning fungerer og skal praktiseres.

Man har et ajourført adressekartotek over teatre, kulturmyn- digheder, kontaktpersoner m.v., der er meget brugt af såvel teatergrupper som andre, ligesom der er blevet plads til et mindre bibliotek med diverse tidsskrifter og fagblade omkring børneteater og børnekultur i det hele taget.

Teatercentrum hjælper også med rådgivning til såvel nystartede som gamle teatergrupper og er ofte kontaktinstans mellem offentlige myndigheder og producenter.

Dertil kommer en hel del oplysninger og erfaringer, der hverken er at finde på kartotekskort eller i bøger, men udelukkende dvæler i hjernerne på de rutinerede medarbejdere.

Tæt samarbejde

Efter denne hæsblæsende og dog stadig ufuldstændige opremsning kan det måske undre, at budgettet blot kysser millionen og arbejdskraften udgøres af så få per-

soner: Sekretariatsleder Michael Ramløse, en hel sekretærstilling (delt mellem Else Marie Mandø og Bjarne Thanning), en deltidsansat (Peter Manscher) og en langtidslidig (Charlotte Andersen).

Der er et tæt samarbejde med BTS, FAST og ASSITEJ, der har købt sig ind på telefon- og kopifaciliteter m.v., ligesom Danmarks Teaterforeninger holder til i samme lokaler, men dog for en del år siden fik udskilt en selvstændig sekretariatsfunktion.

Det betyder alt i alt, at henvendelser udefra ikke kommer ind i en svikmølle af omstillinger og henvisninger til andre steder, men stort set alle kan varetages af den eksisterende stab.

Efter lang tids tilløb er man for tiden igang med at indkøre edb på TC — et bekosteligt, men nødvendigt tiltag for at være på omgangshøjde med udviklingen og de mange arbejdsopgaver.

Salg af kapacitet

I det hele taget forsøger Teatercentrum at være så udfarende som muligt. Man agter ikke at ende som et småbureaukratisk fore-

Else

BØRNE- OG
UNGDOMSTEATER

**BØRNE- OG
UNGDOMSFESTIVAL
I ÅRHUS**

BØRNE- OG
UNGDOMSTEATER

Velkommen til BØRNE- OG UNGDOMSTEATER FESTIVAL

den 23. og 24. april 1988 i Århus

For 18. gang inviterer Teatercentrum og Børneteatersammenslutningen en by og dens omegn — og hele Danmark — til et sandt overflødighedshorn af forestillinger for børn og unge.

70 teatergrupper kommer fra hele Danmark og viser over 100 forskellige teaterforestillinger.

UGEN

Fra mandag til fredag spilles forestillingerne som »lukkede« opførelser på byens skoler og daginstitutioner — der hvor børnene og de unge færdes til daglig. Desuden vil der i festivalugen blive spillet offentlige forestillinger med gratis adgang i Musikhusets lille sal, i Stiklingen på Århus Teater og på en række biblioteker i kommunen. Billetter til forestillingerne i Musikhuset og på Stiklingen kan afhentes på Festivalsekretariatet. Til forestillingerne på bibliotekerne afhentes billetterne på de enkelte biblioteker.

WEEKENDEN

I weekenden lørdag den 23. april og søndag den 24. april opføres alle forestillingerne i Vejlbys Risskov. De fleste af forestillingerne spilles både lørdag og søndag. Der er *gratis* adgang for alle børn, unge og voksne, der har lyst til at se teater. Festivalen arrangeres af Teatercentrum i samarbejde med Børneteatersammenslutningen og en lokalgruppe fra Århus kommune.

FESTIVAL- SEKRETARIAT

I perioden indtil den 15. april:

TEATERCENTRUM, Frederiksborggade 20, 3., 1360 København K. Tlf: 01 15 69 00 ell. 01 32 01 32

Fra den 15. april og under festivalen:

FESTIVALSEKRETARIATET for Børne- og ungdomsteaterfestivalen: Musikhusets foyer, 2. sal, Th. Jensens Alle, 8000 Århus C. Tlf: 06 12 15 65

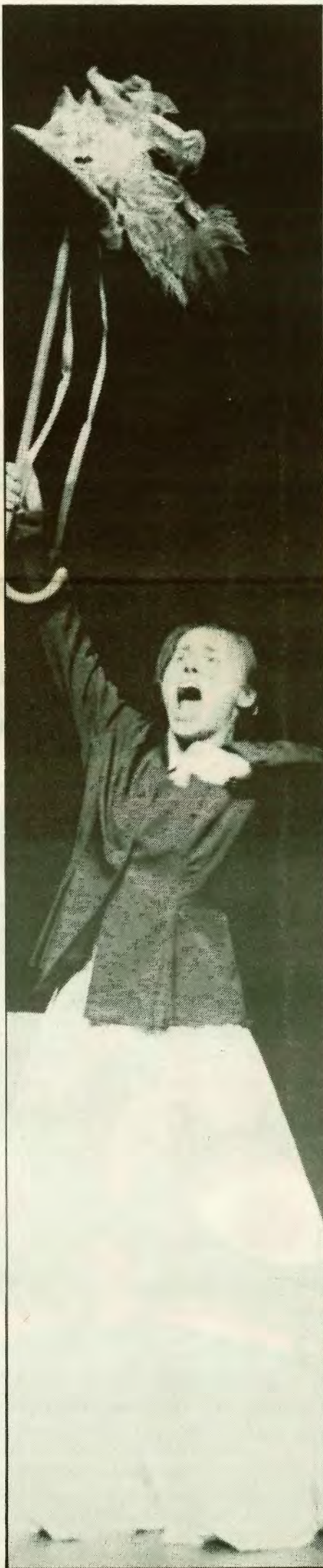
Sekretariatet er åbent fra kl. 10 til 18 hver dag fra den 15. til den 22. april.

FESTIVALOMRÅDET

Weekendfestivalen ligger i 1988 i Vejlbys Risskov og foregår på Vejlbys Skole, på Risskov Amtsgymnasium og i Vejlbys Risskov Hallen. Information og billetsalg findes i aulaen på Vejlbys Skole.

Åbning af festivalen vil finde sted på festlig vis lørdag den 23. april kl. 9.15 i skolegården på Vejlbys Skole.

Fra kl. 9 er festivalområdet åbent og der udleveres program og kort over området med indtegnet rute mellem spillestederne. Der er få minutters gang mellem weekendens spillesteder.

FESTIVAL- INFORMATION WEEKEND

Programmet for lørdag ligger færdig dagen før, fredag den 22. april kl. 18, og kan afhentes i aulaen på Vejlbys Skole, Viskørsvej 34 i Risskov.

Lørdag den 23. april kl. 9 åbner festivalområdet med information om alt, hvad der foregår i weekendens løb. Sammen med kort over festivalområdet og de enkelte spillesteder udleveres dagsprogrammet. Lørdag fra kl. 17 udleveres desuden programmet for søndag. Både lørdag og søndag spilles forestillinger fra kl. 10 til kl. 17.

BILLETTER

I år vil det for første gang være muligt at afhente billetter til weekendens forestillinger i forvejen. Billetter til lørdagens forestillinger kan afhentes fredag den 22. april fra kl. 18-19 i Vejlbys Skoles aula, og billetter til søndagens forestillinger kan afhentes lørdag fra kl. 17-18.

Der kan dog max. forudafhentes billetter for 2 personer til 2 forestillinger, da der kun er tale om en begrænset andel af billetterne.

De øvrige billetter udleveres en halv time før annonceret spilletidspunkt. Vær opmærksom på, at billetter til alle tre spillesteder udleveres på Vejlbys Skole.

Der er gratis adgang til alle forestillinger for børn og unge såvel som for voksne. Men der kræves billet ved indgangen til spillelokalerne af hensyn til regulering af publikumsantallet til den enkelte forestilling.

BØRN OG UNGE HAR FORTRINSRET

Det er en børne- og ungdomsteaterfestival. Børnene og de unge skal først og fremmest se teater. De bliver derfor lukket ind først. Vi beder de voksne have forståelse for dette og tage hensyn til børnene. Både i billetkøerne (som det ikke er muligt at undgå helt) og ved indgangen til spillelokalerne.

Weekend-forestillinger D. 23. og 24. april 1988

ABEGANT TEATRET

Kaj's Computer 9-16 år

ANEMONE TEATRET

Pjerrot elsker Columbine 7-100 år
Tip-tip-tip-tip-tipoldemors skab 3-9 år
Frank »N« Stein 8 år og op

ARTIBUS

En mor som historie 9-12 år
Eventyret om drengen der drog ud i verden for at lære frygten at kende 10-13 år

BAGGÅRDTEATRET

Mohammed 9-11 år
Danish Dynamit 14 år og op

BANDEN

Det er bare noget, vi spiller 10-13 år

BATIDA

Renovatus Mirakuløsus 6 år og op
Supersøster og den store tyrann 5-10 år
Sitas hemmelighed 7-14 år

BJØRNETEATRET

De er her!!! 0-100 år

DEN BLÅ HEST

Oksen og Æslet ved krybben 8 år og op

CANTABILE 2

Kys 14 år og op
Dances of patience and desolation (krigens kvinder) 14 år og op

CIRKUS 3

Cirkus 3 3-9 år
Cirkus 3 på gatis 3-9 år

CLOWN TEATER

Hej Clown 3 år og op

COMEDIEVOGNEN

Foxtrot 10 år og op
En Lommehistorie 3-7 år
Espresso 14 år og op

DRT — 84

Tandem 3-7 år
Oskar 3-7 år

DRYADE TEATRET

Hans og Grete 4-7 år

DUESLAGET

Operaen 14 år og op

DUMPE OG JACK DUPOND

Kommer straks alle

FAIR PLAY

Da farverne forsvandt 3-6 år

FILUREN

To søstre 10-14 år
Afslået 13-18 år

FIOLTEATRET

Skiftingen 9-13 år
Er der tigre i Congo 14 år og op

FÆTTER TRYLLEKLOVN

Fætter tryllekloun 3-9 år

GADESJAKKET

Nya — nya bulembu 7-12 år
Elefantungen 2-5 år

GAIA

Den gule taske 7 år og op, familiefest.

DET GODE HÅB

Drømmen, druerne og posedamen 2-5 år/6-10 år
Hva' Sir du Andersen 5-9 år/10-12 år

GRUPPE 38

Shelley, min elskede 15 år og op
En saga i blåt 7-12 år

GUNNARS WILLE TEATER

Telefon til Gunnar Wille 5-90 år
Mænd tænker aldrig på sex 13-130 år

GØGLERTRIOEN

Verdensgøgl på gadeplan 4 år og op

HOLBÆK EGNSTEATER

Det er bare bomber, baby 15-16 år

JAKO-BOLE TEATRET

Ups, En giraf uden pletter 3-7 år
Baronens seng 13 år og op

KABUGI

Hvad foregår der her 4-10 år

KASKADETEATRET

Man spiser da ikke bøger 9-13 år
Sko 3-8 år

KOMPANI KNOKKEL SPLOFF

Den store intertainer 12 år og op

LA LUNA

I pose og søk 10 år og op

MARIEHØNEN

Sidste skrig 8 år og op
Konen i Muddergroften 3-8 år

MARQUEZ

One more planet, please 16 år og op

MASKEN

De vises sten 10 år og op

McFETRICH DUKKETEATER

Grønne tider på bondegården 3-10 år
Et Hundeliv 3-10 år

MØLLEN

Morgenbordet 3-9 år
Man smider da ikke børn i skraldespanden 10-13 år

MÅNEGØGL

Under vandet er månen blå 1½-4 år

ODINS BØRNETEATER

Ulven Denis 6-13 år

PARAPLYTEATRET

Trafiklys gælder ikke for ænder 3-8 år
Paraplyforestillingen 3-8 år
Min Altankasse 3-8 år

PIN PON

Hans og Grete 6-10 år

PUNCH

Den musikalske kloun 12-16 år
Jakel i sit es Familiefeststilling

PUP — ART

Gåsemors Eventyr 3-9 år

RIMFAXE TEATRET

Vi skal ha' øllebrød og tante Anna til middag 5-10 år

RIVEGILDET

Hovedet på nakken 3-8 år
En farveballade 1½-4 år

SILKEBORG DUKKETEATER

Kongens 100 harer 6-10 år

SKÆGSPIRE

Tankespind 3-6 år

STATENS TEATERSKOLE

Ragnarok 14-18 år

TEATER 83

Tørreloftet 7-10 år
Møllers marskandiser- og opfinderbutik 4-8 år

TEATERBUTIKKEN

Den tårnhøje hund 3-6 år
Bimmer 6-12 år

TEATER I KUFFERTEN

Musikufferten 1½-3 år/3-8 år

TEATERKLANEN

Briller og bøgetræer 4-8 år
Lér Lér 1-4 år

TEATERKOMPAGNIET

Russisk roulette 14 år og op
Stik 6-12 år

TEATERPATRASKET

Spor i vandet 15 år og op

TEATERRAVNEN

Ved siden af 3-7 år

TEATERVÆRKSTED

Tænk.... hvis jeg sad på månen 3-7 år

TEATRET

Springtime 14 år og op
Vejrhanen 14 år og op

TROLDKIRKETEATRET

Jannimuk 9-12 år

TURNUS

Hvad drømmen fortalte 6-10 år
Gøjen 16 år og op

TÅSTRUP TEATRET

Den flyvende Gepard 8-14 år

UNO

Det sorte tog 5-9 år

VANDREFALKEN

Ilddåb 13-16 år
Miniamlet 10-16 år
Vil du ha' magt 14 år og op
Hamlet 14 år og op

VENDSYSSEL EGNSTEATER

Træet Ygdrasil 4-7 år
Hvad mener du... 11-15 år

VERDENS LILLESTE CIRKUS

VARIETE THEATER

Eventyret om fjerren og rosen 6-10 år

VESTENVINDEN

Drømmespinderen 14 år og op
Når malhanen gæler 11-16 år

VESTER 60

Profession gangster eller salige er de fattige 11-14 år

VESTENVOLDEN

Fanden ta Faust 8-13 år

ZOOLOGISK MUSEUMS

MARIONETTEATER

Din odder 4-9 år

Ø-GRUPPEN

Havets moder 7 år og op
Nøkkerosen 5-10 år

SMÅBØRN

Forældre med børn under 3 år skal være opmærksomme på, at der kun findes få forestillinger for de helt små børn i festivaltprogrammet, og at disse forestillinger som oftest kun spilles for omkring 30 børn ad gangen.

Den nedre aldersgrænse på 3 år, som gælder for de øvrige småbørnsforestillinger, skal respekteres både af hensyn til børnene og af hensyn til forestillingen.

Vejlby Skole vil så vidt muligt rumme forestillinger for børn i alderen 3-9 år.

MAD OG DRIKKE

Teater skulle der være nok af til hele dagen — forhåbentlig er det ligesådan med maden.

I Vejlbys Risikov Hallens cafeteria og i kantinen på Risikov Amtsgymnasium kan der købes lunt og koldt og drikkevarer, og på Vejlbys Skole er der mulighed for en hurtig mad og en kop kaffe mens programmet for dagen lægges.

SÅDAN KOMMER DU TIL BØRNE- OG UNGDOMSTEATER- FESTIVAL

Festivalen foregår i Vejlbys Riisskov: på Vejlbys Skole, Vikærsvej 34, på Riisskov Amtsgymnasium, Tranekærvej 70 og i Vejlbys Riisskov Hallen, Vejlbys Centervej 51.

Der indsættes festival special-busser, der kører direkte fra Århus Hovedbanegård til Vejlbj Skole på følgende tidspunkter: lørdag og søndag morgen fra banegården kl. 9.00, 9.35 og 10.10.

Søndag kører festivalbusserne endvidere om eftermiddagen fra Vejlby Skole kl. 16.40, 17.15 og 18.00.

Billettpris: 10 kr.

MED KALUNDBORGBÅDEN

Fra busstoppestedet ved Færgen havnen tager du bus nr. 7, 56 el. 58.
Se MED BUS.

TIL FODS

Fra Grenåvej går du op ad Vejlbj Ringvej, til højre af Frisenborgvej, som slynger sig over i Vikærsvej, hvor Vejlbj Skole ligger. Hvis du kommer fra Vejlbj Centervej drejer du ad Tranekærvej og følger den indtil Vikærsvej, hvor Vejlbj Skole ligger.

I BIL

**FRA SKANDERBORGVEJ, MOTORVEJEN,
VIBORGVEJ, ORMSLEVVEJ, SILKEBORG-
VEJ:**

Drej til venstre ad ydre Ringvej (Viby-, Åby- el. Hasleringvej) til venstre ad Randersvej. Ved første lyskryds drejer du til højre ad Nydamsvej, som fortsætter over i Vejlby Centervej. Derefter til højre ad Tranekærvej. Følg skiltningen herfra til festival parkeringen.

FRA RANDERSVEJ:

Drej til venstre ad Nydamsvej og følg ovenstående beskrivelse.

FRA ODDERVEJ:

Følg Oddervejen langs havnen gennem byen og fortsæt ud af Grenåvej til Tranekærvej og følg skiltning til festivalområdets P.

FRA GRENÅVEJ:

Drej til højre ad Tranekærvej og følg skiltning til festivalområdet
P.

MED BUS

Udenfor Festivalbus-tidene kan du tage følgende busser, som afgår fra Banegårdsområdet (se planche på Banegården for stoppested): Bus nr. 9, 56 og 58. Busserne kører ad Grenåvej og du skal stige af på hjørnet af Grenåvej og Vester Strandallé. Herfra er der et par hundrede meter til festivalområdet. Op ad Grenåvej. Se TIL FODS.

MED RUTEBIL

Busserne 56 og 58 afgår fra Rutebilstationen. Du stiger af på hjørnet af Grenåvej og Vester Strandallé. (se TIL FODS).

UDSTILLINGER

Som optakt til festivalen har Teatercentrum og Børneteatersammenslutningen arrangeret en udstilling om børneteater og om Børne- og ungdomsteaterfestivalen 1988 hos Kommuneinformation, Sønder Allé 8 i perioden 21. marts til den 15. april.

På Hovedbiblioteket er der fra den 11.-16. april udstilling af de plakatforslag, der indkom ved den udskevne konkurrence om festivalplakat til Børne- og ungdomsteaterfestivalen i Århus 1988. Vinder af plakatkonkurrencen og prisen på 10.000 gode danske kroner blev: Karina Bjerregaard, Århus.

Vinderforslaget pryder — i uoriginale farver — forsiden af dette festival-indstik.

BRUGER-KONFERENSE

Der er stadig ledige pladser til årets brugerkonference, der afholdes i forbindelse med Børne- og ungdomsteaterfestivalen.

Overskriften for dette års Brugerkonference er: »Børn og unge — de grimme ællinger«. Kultursociologen *Jacques Blum* bliver oplægsholder ved Brugerkonferencen og arrangementsgruppen har under sit arbejde opstillet en lang række spørgsmål inden for konferencens tema:

»Hvordan har børn og unge det i dag?« — »Hvilke samfundsbetingelser har de?« — »Hvordan behandler vi — de voksne — børn og unge i dag?« — »Ved vi nok om de børn og unge, vi køber teater og producerer teater for?« — »Hvilke chancer har børn og unge?« — »Kan børn og unge bruge teater — og i givet fald til hvad?«

Som indledning til konferencen vises en børneteater - eller ungdomsforestilling, og med forestillingen og oplæg fra Jacques Blum i baghovedet vil brugerne og teaterfolkene diskutere konferencens tema.

Fredag den 22. april 1988 i Musikhuset i Århus kl. 9-16

Prisen for deltagelse er 260 kr incl. frokost og kaffe. Sidste frist for tilmelding er 6. april.

Bindende tilmelding og konferencegebyr sendes til nedenstående adresse:

Karl Erik Sloth
Hovedbiblioteket, Mølleparken, 8000 Århus C
Tlf: 06 13 66 22

CENTRUM

Kommandocentralen på Teatercentrum: Hverken Charlotte, Michael eller Peter tager sig tid til at smile til fotografen. Foto: Kurt Johansen

Chefen — iført østtyske sutter og Brugs-sponsorerede sokker. Foto: Kurt Johansen.

Marie — sekretær for TC og BTS i en og samme person. Foto: Kurt Johansen.

agende til udskrivning og arkivering af standardskrivelser, men vil være et aktivt kraftcentrum for børneteaterbevægelsen.

Det betyder også at være parat til nye udfordringer og projekter.

Michael Ramløse: — Vi er i begiddelse af en ekspertice og et organisationsapparat, der kan være attraktivt i forbindelse med f.eks. tilrettelæggelse af gæstespil, teater-serier osv. Og vi er ikke fremmede overfor tanken om at lade kommuner og andre købe sig ind på vores eventuelle kapacitet. Der har allerede været henvendelser, og det vil være en aktiv profilering og ganske i tråd med UBOT's målsætning om at for-nidle og lave fremstød for børne- og opsøgende teater. Men vi vil ikke blot fungere som et bookingfirma. Det skal være hele projektet.

Big Brother

Teatercentrum gør meget ud at

pointere, at man er et serviceorgan for alle børneteatre og brugere, men Michael Ramløse erkender, at der kan være problemer med TC's image:

— De ikke-organiserede teatergrupper opfatter TC som BTS's forlængede arm — det er klart, at det er lettere at få tingene til at fungere i samarbejde med en fast organisation fremfor 40-50 forskellige grupper uden indbyrdes sammenhæng — mens BTS-teatrene af og til brokker sig over TC's selvbestaltede rolle som altvidende storebror. Det er specielt i forbindelse med den årlige festival, hvor de synes vi underkaster dem for mange krav og betingelser og begrænser deres frihed.

Det samme er tilfældet med Den røde Brochure. Brugere vil gerne have, at den ligger klar op til festivalen i maj. Det betyder, at grupperne skal planlægge halvandet år frem i tiden — med alle de problemer og fastlåste positio-

ner, det giver. Men teaterforeninger og andre formidlere har deres langtidspanlægning og køber helst fra grupper med de mest færdige planer.

Administrationens spøgelse

Som sin forgænger i sekretariatsleder-jobbet ser også Michael Ramløse de voksende administrative byrder som en fare for børneteaterområdet.

Støtteordninger og anden lovgivning betyder øgede krav om indsigt fra myndighedernes side, samtidig med at grupperne må operere med den lange produktionsplanlægning, kravet om succes for hver eneste forestilling og manglende muligheder for fiaskoer og eksperimentering, endsize (videre) uddannelse.

Alt sammen med til at gøre ideen om de »frie grupper« til en gammel illusion, således at man nu istedet kan tale om »små, dårligt betalte institutionsteatre«, som Michael Ramløse udtrykker det.

Samfundets voksende kompleksitet og organiseringskrav umuliggør stort set brugen af ordet spontanitet, når det gælder de større børneteatre.

At løsningen er lige så nærliggende som urealistisk — mange flere penge, mindre faste produktionskrav og betalt uddannelse m.m. — skal kun nævnes for fuldstændighedens skyld.

Og imens sidder de brave mennesker på Teatercentrum og organiserer og formidler og planlægger — som aktiv deltager og »offer« for de samme mekanismer.

For lige nu hedder det godt nok Århus i april, men Odsherred 1989 ligger lige om hjørnet. □

Ø-gruppen, Bornholm og Teaterrådet

I en artikel i februarnummeret af Børneteateravisen beklager Carsten Jensen, at Teaterrådets beslutning om at redde Comedievognen har ført til en ny prioritering af ansøgerne til §16 c i 1988/89 med det resultat, at Ø-gruppen ikke får støtte. Der lægges i artiklen især vægt på, at gruppen derved kan miste sin mulighed for at fortsætte sin kulturelt betydningsfulde aktivitet på Bornholm, og at den geografiske spredning derved gøres mindre.

Hertil vil vi fra rådets side gerne knytte et par kommentarer.

Fordelingen af støttemidler må primært ske efter kvalitative vurderinger. Den geografiske spredning med hensyn til bopæl må være et sekundært hensyn.

Det illustreres på bedste måde ved, at Ø-gruppen sælger 3-6 forestillinger om året på Bornholm og henter resten af sin spilleindtægt i hele det øvrige land. Bornholm har 18 skoler plus biblioteker og andre børneinstitutioner. Befolkningsunderlaget svarer til Odsherreds, men den lokale markering af teaterinteresse er meget forskellig, og betydningen af Ø-gruppens placering på Bornholm er vanskelig at argumentere for.

Den Ø-gruppe, som søgte om støtte til sæson 1987/88 og fik 300.000 kr., var en større gruppe, som klart havde markeret sig i teaterbilledet. Af den er først og fremmest navnet tilbage. Den er blevet en minigruppe, og dens kvalitative niveau er foreløbig ukendt. Det er derfor forkert at fremstille det, som om vi har trukket tæppet væk under den oprindelige Ø-gruppe og dens virke.

Bjørn Lense Møller
Formand for Teaterrådet

Københavnervliv

En embedsmandsrapport om Den storkøbenhavnske Landsdels-scene har med klare konklusioner vendt op og ned på de gængse betragtninger om de københavnske scener og deres status.

Det viser sig bl.a., at antallet af solgte billetter er faldet med omkring en tredjedel på blot fem-seks år (fra ca. 864.000 billetter i sæson 81-82 til ca. 637.000 i 86-87), samtidig med at styrelsen for DsL har budgetteret med stigende — og urealistiske — belægningsprocenter på over 80.

Det drastiske fald i billetsalget er til en vis grad blevet camoufleret ved stigende billetpriser, idet der er tale om næsten en fordobling.

Dette og mange andre artige ting er at læse i rapporten. De mere positive ting er at læse i rapporten. De mere positive islet er så, at flere af teatrene med et »krævende« repertoire har forøget eller fastholdt deres billetsalg i den samlede nedgangsperiode. Det gælder ikke mindst for Rialto og Fiolteatret, der har været nævnt oftest i forbindelse med eventuelle teaterlukninger som følge af Landsdels-scens stigende tilskudsbehov.

Fiolteatret har i perioden øget sit salg fra ca. 7000 til 15.500 på de fem år — og har med rapporten fået leveret god ammunition til den fortsatte eksistenskamp.

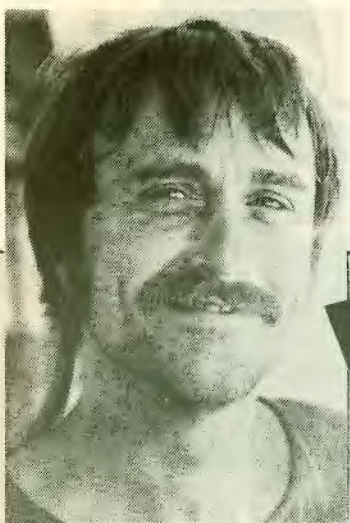
COMEDIEVOGNE jubilerer

Tyve år er normalt en anseelig alder for køretøjer, men Comedievognen har allerede taget hul på sin jubilæumssæson i fineste stil.

Der var ellers udsigt til en mindre udskridning, efter at Herlev kommune har opsagt egnteaterkontrakten med gruppen pr. 1. juli i år, men bl.a. Teaterrådet og styrelsen for RBOT har i økonomisk henseende sørget for at holde Comedievognen på kørebanen.

Som et af de allerældste gruppeteatre i Danmark har Comedievognen lagt navn til en række store børne- og ungdomsteater succeser, ligesom gruppen har været uddannelsesmæssig tumleplads for adskillige af de nu »etablerede« og kendte navne indenfor dansk scene-teater.

Efter årene i Herlev slår Comedievognen sig nu ned i Grøndals-centret — det gamle Bella-Center — hvor også Det Danske Teater og ARTE holder til.

Jørgen Schiermacher

Teater som værktøj:

Børn har behov for kulturoplevelser — også gennem at arbejde med egne kunstneriske behov og udfoldelsesmuligheder.

Det betyder også, at skoler og institutioner er et oplagt arbejdsområde for de mere 'pædagogisk' anlagte gruppeteaterarbejdere.

Samtidig viser alle erfaringer, at børn, der selv har prøvet at arbejde med dramatik og teater, er motiverede og kritiske teatergængere — der benytter sig mere af denne kulturform end andre.

Men tilsyneladende er samarbejdet mellem lokale teatergrupper og skoler meget lavt prioriteret fra begge sider.

Børneteateravisen har bedt en lærer, der er fuldtidsbeskæftiget dramalærer i Farum, om at tage en snak med et tidligere gruppeteatermedlem, der nu drøner rundt og laver/igangsætter teater på skoler og i institutioner.

Jørgen Schiermacher er også aktivt medlem af flere af Birkerøds amatør- og revygrupper, og senest en af hovedmændene bag Farum Musical 88 — et musikteaterprojekt for unge i Farum mellem 14-25 med social- & kulturpolitiske aspekter. I januar gik musicalen for fulde huse i syv dage og fik en masse unge til at ændre deres rolle som passiv forbruger af underholdning.

Farum Musikskole har i øvrigt udgivet en rapport om projektet.

Mads Haugsted er cand. mag i dansk, har en fortid i gruppen Turnus, og virker nu som gæstelærer på skoler, lærerkurser m.m. — foruden at være freelance teaterarbejder.

Mads Haugsted

Teater som værktøj:

DET ER BARE MED AT KOMME IGANG

Fagligt funderet dramapædagogik er en betydningsfuld form for kulturarbejde. Og der er uanede muligheder og et stort behov for denne form for teaterarbejde i skolerne — med professionelle teaterarbejdere som førerhunde.

Af JØRGEN SCHIERMACHER

Man bliver en bedre kulturforbruger ved selv at være aktiv. Det er også en almindelig erfaring blandt lærere, at arbejde med teater og drama blandt børn og unge giver mulighed for at bytte rundt på traditionelle rollefordelinger og skabe nye opfattelser af sig selv og andre.

Tit giver det især de mindre bogligt stærke mulighed for værdifulde personlige sejre — og dermed får projekterne en profylaktisk karakter. Det er også en del af baggrunden for Mads Haugsteds arbejde med teater rundt omkring i Danmark. Selv er han et »klassisk« eksempel på en udviklingshistorie med rod i det berømte årstal 1968:

Med i 'alternative studiekredse' på universitetets dansk-studie og senere militærnægter i teatergruppen Turnus, hvor han 'blev hængende' og var med til at lave teaterværksteder — dengang pædagogisk dramatik mest var noget med sanglege og små mimeøvelser...

Teater som værktøj

Mads Haugsted: — Det var på de tider, hvor Turnus blev egnsteater i Albertslund og var et meget frugtbart miljø. Med egnsteaterrollen forventede kommunen også noget dramapædagogisk arbejde, uden at kravene og forholdene blev lige så rigide, som andre egnsteatre oplevede dem.

Turnus Teaterværksted eller »kommunegruppen«, som vi også blev kaldt, blev overladt til mig, samtidig med at de andre spillede teater. Denne opdeling synes jeg iøvrigt var en mindre god ide. Men heldigvis blev Bengt Lundin, der tidligere havde været med i Narren i Sverige, også ansat. Han havde en masse kulturpolitiske ideer og visioner om at bruge teatret til andet end bare at spille teater. Og med mig som den pædagogisk-praktiske prøvede vi alt, lige fra en klasse i en time til en hel skole, feature-uger, klubber, børnehaver osv.

Og på et tidspunkt foreslog fremsynede folk i skolevæsenet at lave det som forsøg under Folke-

skolens Forsøgsråd — og ud af det kom rapporten »Teater som værktøj«.

Teaterarbejder

Med den bog regnede vi selvfølgelig med, at nu startede verdensrevolutionen!

Men der gik sgu' næsten to år, før der begyndte at ske noget for mit vedkommende — med et enkelt foredrag eller to. Men siden har det taget fart, som gæstelærer på Lærerhøjskolen, med voksenundervisning, lærerkurser og folk, der ringede fra skolerne og bad mig komme ud til en featureuge og lave noget teater med ungerne...

Du bruger forskellige ord. Oprindeligt hed det pædagogisk drama, senere bruger du betegnelsen 'teater som værktøj'. Er det udtryk for en udvikling, vægtning eller erkendelse — er du støttepædagog eller teaterarbejder?

— Jeg opfatter mig helt bestemt som teaterarbejder, men det var oprindeligt for at distance mig for nogle af de ukvalificerede dramaaktiviteter, hvor man var lykkelig, bare børnene fattede rundt og så frigjorte ud. Uden metode og progression.

Skræller man lys og lyd, kostumer, kulisser, replikker osv. væk, så er teater en spilleplads, spillere og et spil. Sådan er det, når Det kongelige Teater og når nogle børnehaver prøver at lave et stykke. Man må lære at bruge værktøjet. Der er jo heller ingen, der kommer ind i en musiktime og siger: »I ved jo alle sammen, hvad musik er, så her er et partitur af Mozart. Spil det«. Man sætter folk ind i noder og instrumenter — og så kan der ske en masse ting.

Middel & mål

Men du vægter mere processen end produktet?

— Ja, den traditionelle måde at arbejde med teater i skolen på er at gøre teatret til et mål. Min måde repræsenterer teatret som et middel. Det er jo ikke meningen at uddanne skuespillere.

Man arbejder med redskabet for at lære hinanden og sig selv bedre at kende. Teater er vel den eneste rigtige sociale kunstart, du

oplever og udtrykker sammen med andre, også i fiktionen. Det skaber mulighed for forandring og udsyn. Man kan jo ikke frelse verden med det her, men i samspil med andre ting kan det i hvert fald skubbe den rigtige vej.

Mener du, at det måske kunne være bedre at arbejde med teater end f.eks. at gå til skolepsykolog?

Altså, når læreren sender et barn til psykolog, er det jo led i en behandling. Her er et problem, det sender vi op til problemløseren.

Men når man beskæftiger sig med teater, er det ikke præstationsorienteret. Problemet løser eller opløser sig selv — ikke af læreren eller psykologen, men af fællesskabet.

Bedømmerrollen

I forhold til skolesystemets opsamling af oplysninger og informationer passer det i virkeligheden slet ikke ind at arbejde kunstnerisk, hvor man erfarer ved at opleve.

Jeg har oplevet at være med til at skabe et sprudlende fællesskab, hvor den eneste, der sidder på sin stol, højt hævet over alle andre, er læreren, som bliver i sin bedømmerrolle. Og så kan jeg godt få bange anelser: Når problembarnet lille Olfert har blomstret og vist en masse i en featureuge og den så er overstået, hvad sker der så med lille Olfert? Så er det måske hans tur til at krakelere. Igen. Ligesom mange af de bogligt stærke iøvrigt gør det, når de pludselig skal præstere noget kreativt rent kropsligt.

Altså en indre modsigelse mellem

skolens opgave og skolens virkelighed?

— Formålsparagraffen taler jo om at gøre folk til frie og selvstændige individer osv. Men præstationsræset, albuerne og udenadslæren fylder for meget. De unge er fuldstændig værgeløse overfor den øgede fritid og erhvervslivets lokken med videoer og modetøj og dit og dat.

Men ved at arbejde med at bringe dem en mere bevidst forståelse af, at kultur også er noget, man kan lave og bruge selv, kan man hjælpe med til selvstændiggørelsen og undgå fordummelsen.

Improvisation

Men skolen er jo tilsyneladende meget åben overfor teateraktiviteter. Du har f.eks. rigeligt med tilbud både med børn og lærere. Og årsskurset næste år på Lærerhøjskolen hedder »Teaterværksted«.

— Jeg oplever, at folkeskolen har det ad helvede til. Og en masse lærere fra vores generation enten resignerer eller leder desperat efter andre måder at gøre tingene på. Og det er altså oplagt at tage teater, fordi det indeholder så mange muligheder og aktiviteter. Uden at man skal være alt for stolt af sin egen progressivitet.

Det er jo heller ikke for ingenting, at der i alle annoncer står, at folk skal være kreative og dynamiske. Erhvervslivet har fundet ud af, at folk, der er gode til at improvisere, er en god arbejdskraft. Og det er jo simpelthen et teaterbegreb...

Du er altså også med til at lægge grundlaget for at uddanne dygtigere sælgere? Arbejdsgiverfore-

ningen har et skoletilbud, hvor de betaler instruktørhjælp til klasser, der vil lave et stykke om deres forventninger til arbejdslivet!?

— Man kan ikke altid lave den 'rene' vare. Men jeg forsøger altid af få folk til at tænke over deres egen begejstring, når jeg laver kurser for lærere. Hvis det bare bliver en anden måde at kvalificere folk til erhvervslivet, så er jeg ståt af. Ligesom jeg har sagt nej til at lave management-kurser.

Hovski-snovski?

Men der er måske også andre forudsætninger for, at skolen er åben for teateraktiviteter. Gruppeteatrene har været opsøgende i forhold til det etablerede teater. Er det i virkeligheden gruppeteatrene, der har banet vejen?

— Hvis gruppeteatrene har haft nogen rolle i det, er det i hvert fald en meget borte en. Min erfaring er, at der indenfor gruppeteatrene har været sådan en slags hovski-snovski holdning overfor meget af den slags teaterarbejde. Hos egnsteatrene var det blot noget, der skulle overstås eller lempes igennem.

Man så slet ikke, hvad der lå af muligheder. Der er egentlig kun Teaterbutikken, som placerede sig på Vesterbro og både lavede forestillinger, havde ungdomsklub med teateraktiviteter osv. Og den gruppe har jo aldrig haft den store status indenfor gruppeteatrene.

Hænger det sammen med, at det kan være en håbløs opgave at blive kontaktet af læreren for 8. klasse, der sidder med 50 siders stive replikker? Går du ind i den

type af arbejde?

— Jeg synes altså, at det principielt er godt at beskæftige sig med teater i skolen, så derfor har jeg også været med til den slags seancer.

Men som regel bliver jeg spurgt tidligere i projektføreløbet. Så anbefaler jeg, at jeg er der i starten og viser en masse muligheder og øvelser for så at komme igen sidst i forløbet. Det er skægt at prøve nye vinkler. Jeg har også lavet teater med langtidsledige, som til at begynde med slet ikke ville spille teater — og så har endt med at lave noget, så hårene rejser sig på hovedet af een. Og jeg forstår ikke, at man ikke tager den slags op rundt omkring i gruppeteatrene. I stedet for at spille H.C.Andersen og Shakespeare.

Pædagogteater

Hvor er gruppeteatrene så på vej hen?

— Jamen, i virkeligheden synes det at løbe parallelt med det såkaldt etablerede teater. Man snakker om teaterkrise, som giver sig udtryk i, at man lukker sig inde og satser på det sikre.

Jeg ved godt, at det er en slags selvopholdelsesdrift og noget af det er bygget ind i hele teaterlov-givningen og produktionsræset. Men denne »Arte-mekanisme«, hvor selve det at spille og få en masse mennesker til at se det næsten i sig selv bliver formålet, er en farlig ting.

Samtidig synes jeg også, at der hersker en mærkværdig modsætning mellem de gamle grupper, der spiller »kunst«, og de nye grupper, der sommetider bliver

kaldt »pædagogteater«. Det er en falsk modsætning, og jeg synes ikke at vejen frem er at indføre kvalitetskriterier.

Brug virkeligheden

Mads Haugsted synes istedet, at teatrene skulle komme ud af det »sorte teaterum« og gribe fat i virkeligheden. Inddrage fagforeninger, institutioner og disse menneskers dagligdag og stille sin egen kunstneriske viden til rådighed for teaterprojekter om virkelighedens problemer og passe på ikke at lave ene underholdningsteater for at opfylde produktionsnormerne.

Køber man som forbruger af børneteater katten i sækken?

— Nej, der er en holdning i det meste af det, man laver, og risikoen er meget større, når krydserne skal sættes i ARTE-kataloget.

Men man stiller ligesom nogle helt andre ideelle fordringer til det »alternative« teater. Og hvis kritikken af det etablerede teater var lige så hårdnakket som overfor børneteateret ville det måske også hjælpe der, hvor de får det hvide ud af øjnene i tilskud.

Kritisk publikum

Det er altså et spørgsmål om markedsøkonomi og prestige?

— Jeg har sgu' ikke de vises sten, men børnene er jo værgeløse. De køber jo ikke billetterne. Mange biblioteker og institutioner køber jo forestillinger uden at de har set dem. Og det virker som om det sidste nye indenfor grupperne er, at man investerer formuler i brochurer med lækker layout.

Man skulle hellere bruge energien på at diskutere kulturpolitik og hvad man egentlig kan gøre for at vejlede forbrugerne bedre.

Men en følge af fagligt velfunderet dramapædagogik er vel på længere sigt, at der opstår et kritisk, kvalitetskrævende publikum?

— Ja, det er jo et andet aspekt i sagen. Man snakker jo om, at unge mennesker ikke gider gå i teater. Men det gæder jo jordbunden, at man selv har beskæftiget sig med det. Jeg husker specielt projektet med de langtidsledige. Det var iøvrigt i AOF-regi. For det første fik de lavet en ret god forestilling, og dernæst meldte nogle af dem sig ind i DATS og begyndte at gå på kurser. Og nogle af dem begyndte gudhjælpemig også at gå i teatret... Og så kan de pludselig stille krav til »underholdningen«.

Kulturpolitisk nedefra

Er det så i virkeligheden en overskrift på vores snak, at kulturpolitik bygger man også op nede fra?

— Ja, og det er der så mange, der siger. Men hvorfor gør de ikke noget ved det. Jeg har masser at lave, og jeg vil på ingen måde sige, at jeg er den bedst kvalificerede til det. Jeg har bare påtaget mig det, og der render garanteret en masse rundt, som er meget bedre til at lave det end mig — og som ville være fantastiske i sådanne teaterarbejds-sammenhænge.

Opgaverne er der. Og interessen. Det er sgu' bare med at komme igang... □

Egnsspil om polske roearbejdere

Teatergruppen Masken, der er egnsteater i Nykøbing F., stod i 1985 bag produktionen af egnsspilssuccesen »På Herrens Mark«. Ca. 6.000 tilskuere oplevede det store spil om de falsterske bønder, der i 1768 gjorde oprør mod herremændene og det omfattende hoveri. Mere end 100 mennesker, amatører og professionelle, medvirkede foran og bag kulisserne, og anmelderne roste forestillingen i høje toner.

Det nye egnsspil, der har premiere 12. juni, tager udgangspunkt i et senere kapitel i Lolland-Falsters historie. I 1870'erne startede den produktion af roesukker, der stadig er væsentlig for egnsdelen. Import af fremmed arbejdskraft blev hurtigt nødvendig, og i perioden 1893-1929 hentede man polske arbejdere, især unge kvinder, til at passe sukkerroemarkerne.

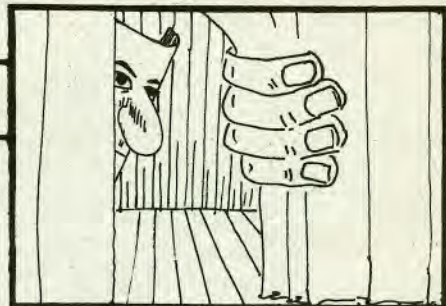
Som følge af udbruddet af 1. verdenskrig strandede knap 10.000 polakker i Danmark i vinteren 1914-15. En del tog hjem efter krigen, men mange etablerede sig her, blev gift og vendte aldrig mere hjem til Polen.

Det var naturligvis ikke problemfrit at optage 10.000 polakker i det danske samfund. Danmark var ikke direkte involveret i krigen, men der var stor mangel på varer af enhver art. Arbejdsløsheden var stigende samtidig med at priserne steg kraftigt.

Nogle tjente dog gode penge på krigen. Foretagsomme mennesker, som lavede dåsegullasch til soldaterne ved fronten, kunne regne med store og hurtige fortjenester.

Preben Friis, der også skrev og instruerede »På Herrens Mark«, har skrevet manuskript og instruerer egnsspillet. Jean-Michel Petot står for scenografien, og Frans Jacoby har komponeret musikken. Boye Vigsø er lys- og lyddesigner og Inger Mikkelsen kostumier. Teatergruppen Maskens faste skuespillere samt ca. 100 amatører medvirker i det store egnsspil, der til sommer kan opleves i en gammel, højloftet lade på godset Kringelborg i Nykøbing F's udkant.

Yderligere information:
Teatergruppen Masken
Skolegade 16
4800 Nykøbing Falster
Tlf: 03 85 78 81

SALADE 88

For at give allehånde professionelle danske teaterfolk mulighed for at vise nye ideer og dramatik arrangeres et »showcase«-projekt i Husets Teater fra 30. maj til 25. juni.

Hovedformålet er at producere ny dansk dramatik i en tid, hvor diskussionerne om teatrets krise og stagnation og manglende nytænkning præger debatbilledet.

Projektet, der i lidt forskellig udgave blev afviklet for første gang sidste år, strækker sig over tre faser:

1. uge bruges som en slags præsentationsrunde, hvor de udvalgte ideer vises for publikum på Husets Teater.
2. og 3. uge arbejdes der på at videreudvikle de af arrangørerne udvalgte ide-komplekser.
4. uge spilles stykkerne på Husets Teater som særskilte forestillinger.

Bag projektet står Terra Nova Produktion, der beskæftiger sig med teater, film, TV og musik. Økonomisk støttes SALADE 88 af Københavns Kulturfond og Augustinus Fonden.

Ansøgningsfristen for indlevering af projeksideer er sat til 30. marts, men i øvrigt kan oplysninger om arrangementet indhentes hos arrangørerne.

Terra Nova Produktion
Skindergade 3B 3.
1159 København K.
tlf. 01 93 12 93

SALADE
88

Peter Seligmann
og Elsebeth
Nielsen som
flygtningeparret
i baggårdsteatrets
forestilling
»Mohammed«.

Af PETER SELIGMAN

HVAD SKAL VI SPILLE?

»I feel that if a person do not have anything to say, the very least he can do is to shut up!« (Tom Lehrer).

★

»Mit welchem Recht stehst du auf der Bühne?« (Rudolf Penka til deltagerne i BTS' skuespillerkursus i Odense).

»Hvornår starter filmen?« spurgte et barn på sidste række, lige inden vi startede forestillingen »Det frygtelige Brag«. En stor flot forestilling med ni medvirkende, musik, lys, lyd og en scenografi, der næsten fik gymnastiksalen til at ligne »et rigtigt teater«. Der til 250 tilskuere, lige nok til at få økonomien til at løbe rundt.

Det er lysten der driver værket

Turnéen med »Det frygtelige Brag« er slut. Scenografien pakkes ud af de store Mercedesbiler og opmagasineres. Sæsonens sidste punkt er Strynø seminar.

Det er blevet tradition, at hele Baggårdteatret slutter sæsonen af med et 4-dages internt seminar på en sydfynsk ø. Hvordan gik sæsonen og hvad skal Baggårdteatret nu lave?

Et gruppeteater er ingen institution, men en helt speciel kemi af netop de ti forskellige mennesker, der udgør gruppen.

Med det i mente hed det spørgsmål, vi havde stillet os selv og hinanden: Nyt stykke! Hvad har DU lyst til?

Teater er et møde mellem mennesker

Ja, hvad hvad har jeg lyst til nu?

I hvert fald ikke et teaterstykke, der kan få en lille tilskuer på bageste række i gymnastiksalen til at være i berettiget tvivl om, hvorvidt det der langt borte på scenen var en film i fjernsynet eller rigtigt levende mennesker af kød og blod.

Nej, det næste stykke skal have alle publikummere fysisk tæt på. Børnene skal opleve, at de er med.

Skuespillerne kræver opmærksomhed for at kunne fortælle deres historie. Børnene hjælper skuespillerne ved at lytte — og lade være med at gå på toilet under forestillingen — for det er ikke ligesom derhjemme foran fjernsynet. Teater er et møde mellem mennesker. Både publikum og skuespillere har afgørende indflydelse på, hvordan det fælles projekt — dagens teaterforestilling — forløber.

To-vejs kommunikation

Det er godt nok altid samme fore-

stilling, vi spiller, men der er ikke to opførelser, der er ens. Der er ikke to publikum der er ens!

Og sådan skal det være. Teater skal være to-vejs kommunikation. Dette er dets primære berettigelse i en stadigt mere énvejs-kommunikeret verden, der gør børn og andre mennesker til konsument af noget på forhånd planlagt.

Jo, jeg har lyst til at rendyrke mødet mellem skuespiller og publikum.

Gøre afhængigheden af kontakt nødvendig. Måske lade det nye stykke være delvis improviseret. For at være tvunget til parathed på scenen, en parathed der giver stykket nerve. (Det er når det uventede sker på scenen, at teateret rigtig begynder!)

Mennesket i centrum!

Stykkets koncentration skal ligge omkring skuespillerne. I »Det frygtelige Brag« lå al for meget af skuespillernes koncentration på dørene, der sprang op, når de ikke skulle, og på mørkelægning der ikke fungerede. Det gav nerver.

I det næste stykke vil jeg prøve at bruge teknikken minimalt. Ikke afskrive brugen af den. Men gøre skuespilleren til centrum i stykket, og ikke blot en brik i teatermaskineriet.

Det store teatermaskineri har også i al for høj grad reduceret os til flyttmænd, der stiller op og pakker ned, og som har alt for få ressourcer til at snakke med børn og lærere før og efter forestillingen.

Viden gir' engagerende teater

Stykket skal skrives på baggrund af improvisationer og en omfattende research. Hvis jeg skal tænke tilbage på tidligere processer, glædes jeg mest ved dem, der har haft meget research. Uanset om det var færdige manuskripter eller stykker vi arbejdede frem ved hjælp af improvisationer. Gennem fordybelse i stykkets emne, gennem en stadig kontakt med det kommende publikum, skabes et engagement, der kan aflæses i den endelige forestilling.

Samtidig er research en mulighed for løbende at holde sig i kontakt med »den virkelige verden«.

For sparsom omgang med virkeligheden er en vigtig årsag til mange jammerlige teaterstykker.

Man må have mere at byde publikum på end sin egen trang til at befinde sig på en scene.

Voksne figurer på scenen

Jeg har lyst til at lave en børneteaterforestilling, hvor vi ikke spiller børn på scenen, men fremstiller voksne, der ligger tæt på mine egne syvogtredive år. (Man kan fremstille børn på mange måder og komme godt fra det, uanset skuespillerens alder. Men det er en udfordring at spille vedkommende børneteater, uden at fremstille børn på scenen.)

Altså en mindre børneforestilling, med tæt kontakt til et lille publikum. Direkte kontakt med børn undervejs. Forestillingen improviseres frem på baggrund af omfattende research. Kun lidt scenografi og med voksne figurer på scenen.

Og så god tid i opsætningsperioden, så forskellige muligheder kan afprøves.

Sådan er mine lyster til et nyt børnestykke, som på Strynø skal mødes med de andres tanker og ideer.

Fra ide til realisering

Halvandet år efter Strynø-seminaret er der kommet mere kød på de abstrakte lyster. Oplægget til stykket er kort fortalt: Et flygtningeægtepar kommer ind i et klasseværelse på den skole, hvor vi spiller. Manden ønsker at se sin søns nye klassekammerater an, inden han lader sønnen starte på skolen. Konen, der har været længst tid i landet, ønsker ikke, at barnet skal flytte skole.

Teaterstykket skal være et møde mellem to voksne flygtninge og danske skolebørn. En konfrontation, hvor publikum bliver nødt til at hjælpe de to flygtninge med at formulere sig.

Efter mødet har børnene lært to fremmede at kende.

En verden åbner sig!

I Svendborg bor ca. fire hundrede flygtninge. Tamlere, iranere og vietnamesere. I flere perioder inden januar 88 har jeg besøgt flygt-

ninge, lave interviews og indsamlet materiale. På baggrund af min første research har vi alle tre — instruktør og to skuespillere — været »i marken« og har dermed skabt et fælles grundlag. En helt ny verden åbnede sig for os, og vi fik mange nye venner blandt lokale flygtninge. De inviterede os hjem på iransk middag, fortalte om deres liv, lærte os iranske sange.

Samarbejdet med Østre skole

Næsten alle flygtningebørn i byen er samlet på samme skole. For at komme i så tæt kontakt med flygtningebørnene som muligt, har vi henlagt en del af prøverne til skolen, hvor vi har fået et klasseværelse stillet til rådighed to dage om ugen.

De dage, vi er på skolen, arbejder vi tæt sammen med de tredje-, fjerde- og femteklasser, som er vores målgruppe. Allerede efter to uger begyndte vi at inddrage børnene i prøverne. For at afprøve grundideerne og for at træne os i den direkte improvisation med børnene.

»Bøf med hvidløg«

Hver torsdag aften siden januar har Baggårdteatret kørt et hold i dramatik på Østre skole. Drama-holdet, som består af både danskere og flygtninge, har lavet et tyve minutters spil om forholdet mellem danskere og flygtninge.

Stykket »Bøf med Hvidløg«, som skal opføres fire gange, har ikke direkte forbindelse med vores børnestykke, men det har været endnu en inspirationskilde til figurarbejdet. Og flygtninge fra drama-holdet har sideløbende hjulpet os med børnestykket.

Børneteaterstykket bliver ikke børnenes sidste møde med »flygtninge«. Vi har aftalt med Dansk Flygtningehjælp, at de en uges tid efter Baggårdteatrets besøg sender en rigtig flygtning ud på skolen.

Intet nyt under solen

Processen fra ide til stykke er ikke revolutionerende ny.

Alt er set før. Alligevel mener jeg, vi kan se Tom Lehrer og Rudolf Penka i øjnene.

Den beskrevne proces har skabt et engagement.

Et nødvendigt omend ikke tilstrækkeligt grundlag for et stykke godt børneteater. □

Peter Seligman (Sille) er mangedårigt medlem af Baggårdteatret. Det omtalte stykke, »Mohammed«, har netop haft premiere.

Fra teatergruppen
Gadesjakkets
forestilling »Rødgrød
med fløde« om
indvandrere og det
at være anderledes.
Foto: Niels Nyholm.

Af ANDERS AHNFELT-
RØNNE

DET NORDISKE- SAMARBEJDE

**Generalsekretæren i Nordisk
Teaterkomité fortæller om
NTs virke og muligheder.**

Hvorfor?

På nordisk plan findes der samarbejdsorganer for alt muligt mellem himmel og jord. Alt fra lægemidler, planteforædling, øststatsforskning, til trafikikkerhed, vulkanologi og.... teater.

Problemet er: At det er der ikke nogen der véd. USA og England knytter Norge og Island tæt til sig, Sverige ligger for sig selv i midten og er neutral og jagter ubåde, Finland har sin egen modsætningsfyldte historie og sin venskabsaftale med Sovjetunionen, og Danmark sidder med foden i saksen hos EF og »kontinentet«.

Alligevel — og måske netop på grund af disse forhold — bør det nordiske samarbejde styrkes. I en tid med eksprestogsfart inden for teknik, videnskab, mediestruktur og anglosaksisk påvirkning er den nordiske kulturarv og båndet mellem de nordiske lande vigtig. Og det er vigtigt, at man ikke bare regner med at det nok skal fortsætte i al fremtid, for med mindre nogen gør noget ud af det vil det sygne hen eller indskrænke sig til svipture til Oslo med DFDS eller køb af velmagende Marabou chokolade på benzintanken.

Bureaukrati

Da jeg 1. juli tiltrådte stillingen som leder af Nordisk Teaterkomites sekretariat må jeg tilstå, at jeg havde en vis skepsis over for det indbyggede bureaukrati i de nordiske samarbejdsorganer under Nordisk Ministerråd.

Når man som jeg kom fra det aktive teaterliv og pludselig begyndte at løbe for at nå flyvemaskiner og begyndte at mærke papirdyngerne hobe sig op, tænkte jeg et kort øjeblik »hvad er det dog du har gjort«. Men nu — et år efter — er jeg helbredt og tager det roligt, og det er ikke uden en vis stolthed, at jeg og min kompagnon, Jonna Oulund, tidligere bl.a. Rimfaxe Teater og Comedievognen, idag kan fremvise synlige resultater af en afbureaukratisering.

Vores sekretariat er flyttet til København, og vi arbejder så rationelt og hurtigt vi kan. Vi forsøger at begrænse vores udgifter til

administration. Komiteen mødes nu færre gange om året for at give flere midler til aktiviteter. Vi har fået check på økonomien og det er lykkedes for os (ikke vores fortjeneste) at få et lidt højere tilskud.

Alt dette her resulterede i, at vi mod forventning kunne give Assitej's Nordiske Teaterfestival i Odense i maj et økonomisk håndslag på 100.000 kr. Alle midler til gæstespil i 1988 var ellers øremærket til den store teaterfestival i Helsingfors i slutningen af samme måned.

Nordisk Teaterfestival

Nordisk Teaterfestival er et stort anlagt arrangement, som i fællesskab med Nordisk Teaterunion arrangeres hvert 4. år — på skift i de nordiske lande. Fra hvert land sendes to gæstespil (fra Danmark bliver det »Frk. Klokken« af og med Søren Østergaard, samt Mammutteaterets flotte Fassbinderforestillingen fra Husets Teater i København).

Desuden arrangeres der seminar, udstillinger, præsentation af de enkelte landes teaterliv, m.m. Bortset fra alt dette mere eller mindre »formelle«, må der jo også lægges vægt på det, som er det stærkeste i det nordiske samarbejde: Alle de personlige kontakter og venskaber der udvikles.

Nordisk Teaterfestival finder som sagt sted i Helsingfors. Datoerne er 24.-29. maj.

Seminarer

Venskab udvikles selvfølgelig også på Nordisk Teaterkomité's seminarer, som jeg personligt har fået den dybeste respekt for i det år der er gået. Jeg vil godt rose de seminarer, fordi det faktisk ikke er Jonna og jeg, som har planlagt dem — det er sket langt tid før vi tiltrådte.

Vi har haft idébetonede seminarer, f.eks. om ny musikdramatik på Krogerup Højskole og Louisiana i sommer, eller som »Språnget« i Sverige med bl.a. Susanne Osten fra Unga Klara i Stockholm. Vi har haft seminar i Oslo i september for énpersons-teatre (meget vellykket). Og vi har haft et par utroligt gode kurser for syersker og teatermalere — kurser hvor de

gamle teaterhåndværk holdes vedlige. For syerskernes vedkommende var det et kursus på LO-skolen i oktober, hvor man lærte at lave korsetter og undertøj ud fra Shakespeare's og Moliere's tid. Mercedes Björnlin — koreograf og »bevægelsespædagog« fra Stockholm — kom og viste, hvordan man rent fysisk optrådte i kostumer fra dengang, og syerskerne, der deltog i kurset, kunne se hvor betydningsfuldt deres eget arbejde var for en teaterforestilling.

I de næste par år planlægger vi endnu sådan et kursus, og flere inden for »gamle teaterhåndværk«. Desuden er et kursus om lysdesign på bedding, kurset henvender sig specielt til scenografer og instruktører. Vi planlægger også et kursus for instruktører, et kursus for teaterchefer (!), et seminar der følger Ny Musikdramatik op, et dramatiker-seminar, og et Stanislavskij-seminar for skuespillere og instruktører i Lenin-grad i påsken 1989.

Og så skal vi ikke glemme NOTT 89 — det store teaterteknikertræf som TEF arrangerer i samarbejde med os i København i maj/juni 1989. 1000 deltagere fra hele Norden vil vælte byen, og TEF arbejder allerede energisk og utrolig godt med forberedelserne. Det kan vi glæde os til... selv om det nok også bliver hårdt....

Danmark

Det er meningen, mens Nordisk Teaterkomité's sekretariat er placeret i København, at det skal få en afsmittende effekt på interessen i vores eget land for det nordiske. I er altid velkommen til at ringe til os. Og vi har altid tid til at snakke med jer, hvis I skulle komme forbi vores sekretariat på Vesterbrogade 26 i København. Husk at vi ikke er til for ansøgningsskemaerne og bureaukratiet skyld. Vi mener selv vi kan bidrage til en kulturpolitisk opgave i Norden, som dog også kræver jeres indsats og interesse! □

Anders Ahnfelt-Rønne, generalsekretær i Nordisk Teaterkomité

NAISET 88

Et spændende teaterprojekt er under opsejling i Finland.

Fra 1.-17. juli opføres forestillingen »Rasende Rosor« i Helsingfors.

Det er en krønike om magtforholdene i samfundet — med tak og kraftig skelen til Shakespeares intrige-fyldte dramaer.

Men bag forestillingen står udelukkende kvinder, samlet i arbejdsgruppen Kvinnor 88 (Naiset 88).

Det er den finske instruktør Ritva Siikala, der har realiseret en intens drøm om at samle en masse gode kvindelige skuespillere, såvel arbejdsløse som lidet beskæftigede, og lave et stykke, hvor (i sagens natur) kvinderne har alle de gode roller.

Man håber på et stort internationalt publikum til »Rasende Rosor«, der allerede har vakt en vis opsigt inden- og udenlands forud for premieren.

Billetter og nærmere oplysninger fåes ved henvendelse til:

Kvinnor 88
c/o Isermann
Lotsgatan 6 C 20
00160 Helsingfors, Finland
Tlf: 990 45 90 62 77 49

Sidste nyt om ASSITEJ i Odense

Den nordiske og internationale børneteaterfestival 15. til 22. maj, der indgår som et led i Odenses 1000 års jubilæum, blev udførligt omtalt i forrige nummer af Børneteateravisen. Og nu er de sidste brikker ved at fald på plads, ikke mindst i form af et økonomisk tilskud fra Nordisk Teaterkomité på 100.000 kr. til fuldstændiggørelse af budgettet på 1,2 mio. kr.

Sidste frist for tilmelding til festival og seminar er 10. april til arrangørerne, Dansk Assitej, hvor såvel program som information fås: Dansk Assitej

Frederiksborggade 20, 3.
1360 København K

Tlf: 01 15 69 00

Der er sket en del ændringer i listen over deltagende forestillinger. Den reviderede oversigt ser således ud:

Danmark	Danish Dynamite
Baggårdsteatret	Mod himlen i lommen
Paraplyteatret	
Sverige	
Folkteatern i Göteborg	Farbror Plåt, Farbror Rör och Farbror Trä
	Åtta år
Backa Teatern	
Norge	Krabbemannen
Trøndelag Teater	Frøen Freddy og bomben
Musidra	
Finland	
Pieni Suomi	Tigerens skygge (på finsk)
Viirus	Massakaraden (på svensk)
Grønland	
Tukak Teatret	For Hell's Sake
Tjekkoslaviet	
Drak Teater	Petrushka (dukkeforestilling)
England	
Pit Prop Theatre:	Lilford Mill
Guatemala	
Teatro Vivo	Ixok
Udover disse officielle festival forestillinger deltager en række børne- og ungdomsteatre med »off-forestillinger«, hvortil der ligeledes kan købes billetter på festivalsekretariatet.	
Følgende er programsat:	
Teatret Artibus	En mor som historie
Baggårdsteatret	Mohammed
Banden	Dødsflåden
Comedievognen	Foxtrot
Gruppe 38	Shelley, min elskede
Skægspire	Tankespind

Spillesteder og -tider vil fremgå af et endelige program, der udsendes omkring 10. april.

REPERTOIRE

Teater værksted

v. Vera Kamis
Lorentzenvej 3 st, Tårnbæk
2930 Klampenborg
Tlf. 01 63 02 66

Tænk...hvis jeg sad på månen

En lykkelig kvinde glæder sig til at føde sit barn. Hun gennemlever de ventende måneder i nær kontakt med barnet — der skuffer hende ved ikke at gengælde hendes glæde og istedet vil blive i maven.

Intet kan få Barnet til at skifte mening indtil moderen bliver kysset af

sine andre børn...og Barnet ikke kan deltage. *Barnet vil mærke kysset og bliver nød til at komme til verden.*

En kvindelig skuespiller opbygger et univers hvori hun fortæller historien med sin krop, stemme, dialog, dukker og musik.

Aldersgruppe: 3-8 år
Pris: incl. moms. 2.800,- der tillægges beløb for transport.
Var: 40 min.
Plads: Alm. Klasseværelset
Scenen: 3x3x3m.
Forfatter: Vera Kamis og Tine Buhl
Medv: Vera Kamis
Instruktør: Tine Buhl
Scenograf og Plakat: Ene Ravn
Musik: Lars Fjeldmose
Turné periode: Fast repertoire.

Musikalsk Teaterværksted

Med kommunikations- og teaterlege, spil og værkstedsaktiviteter foregår det musikalske teaterværksted.

Oplysninger på ovenstående adresse.

Holbæk 26.-28. februar:

Tre dage med fyldte sale

3.100 mennesker i forskellige aldre så teater ved Teatergruppen Fair Plays Børne- og Ungdomsteaterfestival den sidste weekend i februar. Familier, børn og unge og andre interesserede myldrede rundt i de ellers så weekendtomme provinsgader.

Mange gik desværre forgæves, men flere tusinder fik forhåbentlig gode oplevelser med hjem til eftertænksom overlevelse.

FAIR PLAY

Ang. Holbæk og Fair Play

Hvad sker der, når Holbæk kommune giver 100.000 til børneteater?

Ja, så er der børneteaterfestival, arrangeret af Fair Play og Holbæk Egnsteater — og så optræder 14 børneteatergrupper rundt om i byen — gratis!

Og der kom børn i alle aldre. Der kunne meldes udsolgt til alle forestillinger: Små børn med deres voksne, større børn og voksne, der var børn nok til at kunne nyde de veloplagte forestillinger.

De spændte fra voksenforestillinger som f.eks. *Artibus* »I Morgen er det Mandag« til *Skægspires* »Den lille Have«, der henvendte sig til de mindste (2-4 år) i et dæmpet, enkelt sprog — en historie om dagen, solen og livet i den lille have, som helt fangede de smås opmærksomhed. Over *Holbæk Egnsteaters* »Rum Bum Bøjen«s poetiske fortælling om legen og bjørnen, der går på landevejen, og om Kiki og Alf, som er mere fornuftige og helst vil bo i byen — en farverig, musikalsk forestilling, hvor mennesker og

dukker optræder sammen og skiftevis udfylder hinandens roller.

Fair Play bød på en rigtig eventyrforestilling »Da farverne Forsvandt«. På den ene side er det et rigtigt eventyr med prinsesse, gode og onde feer og en lykkelig slutning og på den anden side en forestilling med så mange spidsfindige finesser, at de voksne også får noget ud af at være med.

I den anden ende af spektret var der f.eks. *Teatret* med »Springtime«. Det er vel mest en voksenforestilling, et surrealistisk one-man-show om at overvinde sine fortrængte barndomsoplevelser, før man kan gå ud i verden og yde noget — her springe over plinen. Fantasien er nærmest rablende, indfald, og det hele udvikler sig efter associationernes ukendte love, for alligevel at samle sig i en egentlig historie til sidst. Den røde tråd bliver synlig, og tilskuerne får bragt orden i de myldrende ideer. Det er en raffineret og morsom forestilling.

I den stik modsatte ende er så *Det Gode Håbs* »Kvinder, Kvin-

EGNSTEATRET GRUPPE 38

Gruppe 38 er flyttet

Det århusianske egnsteater, Gruppe 38, er flyttet til nye, midlertidige lokaler, inden man til sommer endeligt flytter til sit nye teater.

Den nye foreløbige adresse er:

Egnsteatret Gruppe 38

Sct. Olufsgade 1

8000 Århus C

Telefonnummeret er uændret: 06 13 53 11

NYE BØGER

Budskabet til publikum

Teaterforestillingen er et genoptryk fra 1980, og Jytte Wiingaards indføring i forestillingssanalyser er fortsat en god og rimelig lettilgængelig indføring i, hvordan og hvorfor den specifikke teaterforestilling henvender sig til sit publikum.

Til grund for bogen ligger bl.a. forfatterens undervisning i faget »iscenesættelse« på Institut for Teatervidenskab ved Københavns Universitet.

Teaterforestillingen. Af Jytte Wiingaard. 118 sider, kr. 78. (DRAMA/Det teatervidenskabelige Institut).

Dramaforløb

Bogen med samme navn er en form for praktisk håndbog for dramapædagoger — med sine ni kommenterede dramaforløb, spændende fra *Børnearbejde over Rumskebet* til *Macbeth*.

Bogens kodeord er »sammenhæng«: mellem kunst og undervisning, faglig viden og pædagogisk strukturering, intellekt og krop.

Dramaforløb henvender sig til såvel erfarne dramalærere som interesserede ikke-specialister.

Dramaforløb af O'Neill & Alan Lambert. Oversat af Allan Kalstrup og Claus Jantzen. 219 sider, kr. 178. (Teaterforlaget DRAMA).

Samværskultur

Med udgangspunkt i sociologiske/psykologiske rids over samfundets og individets interaktionsformer beskrives nogle kulturelle »animationsmodeller« og metoder — udfra konkrete erfaringer og forløb fra forfatterens daglige dramapædagogiske arbejde på et børnehave- og fritidspædagogseminarium. Bogen henvender sig angiveligt til konfliktløse, miljøforkæmpere, undervisere og andre, der kan og vil inddrage dramapædagogiske redskaber i deres arbejde.

Miljøarbejde & samværskultur. Af Dan Olsen. 178 sider, kr. 88. (Teaterforlaget DRAMA).

Teaterforskning

Jørn Langsted, der har været en uhyre flittig skribent i Børneteateravisen gennem årene, har udgivet en skitse omkring dramaturgiske forskningsområder, der ledsagede hans ansøgning til professoratet i dramaturgi ved Århus Universitet.

En moderne teaterforskning. Af Jørn Langsted (Aktuelle teaterproblemer 20), 59 sider. Gratis. Kan bestilles på Institut for Dramaturgi, Århus Universitet.

Børn og teater

Bixens første nummer i 1988 har temaet »Børn og teater«. Af indholdet er bl.a. interviews med Ray Nusslein, der har stået for »Snedronningen« på Turnus. Desuden samtaler med gruppeteatret Møllen og Det Lille Teater.

Bixen nr. 1/88. Løssalgsspris kr. 64. (Forlaget Munksgård).

Tidsskrifter mm.

En liste over de senest indløbne tidsskrifter m.m. til BTA, omhandlende teater og/eller børne- og ungdomskultur:

entré nr. 1/88: Om bl.a. skuespillerkundskab, Dagermans dramatik og ungdomsteateranmeldelser.

Unge Pædagoger nr. 1/88: Om bl.a. samordnet skolestart og værkstedsundervisning.

Teaterbladet nr. 112: om bl.a. den indre krise i dansk teater, canadiske teatermodeller samt læserdebat om krise, kritikere m.m.

Rampelyset nr. 181: Handler bl.a. om tysk dukketeater, en polsk og en kurdisk teatergruppe, en dansk eurytmi-gruppe og et sundhedspædagogisk samarbejdsprojekt.

Abrakadabra nr. 1/88: Om bl.a. Västanå Teater (der spiller Selma Lagerlöf-tekster), Teater Uno — og illustratoren Ewa Östergren.

der«, Franca Rame-monologer om den moderne kvindes hverdag. Stærkest er nok voldtægtsmonologen, der bygger på Franca Rames egne oplevelser. Anni Vind var alene på Egnsteatrets foyescene, men præsterede et så fortættet spil, at alle blev fanget ind i en intens stemning omkring disse monologer. Det var en stor oplevelse for alle, tror jeg, både helt unge og voksne.

Flere forestillinger nåede jeg ikke, men det betyder ikke, at der så ikke var mere at gå efter. Niveauet i denne børneteaterfestival lå højt. Vi kan kun håbe, at Fair Play har kræfter til at tage ideen op om to år, og at Holbæk kommune forstår værdien af sådan en weekend og yder den nødvendige støtte dertil.

Tak til Fair Play.

Ingebjørg Ejlsing, formand for Egnsteatrets Venner.

Brev fra en tilfreds bruger:

BØRNENE MOREDE SIG

Fredag den 18.12. 1987 lavede Benny Schumann en forestilling på vores skole for 3.-7. klasse. På trods af den store aldersspredning var alle børnene meget optagede af forestillingen, som varede godt og vel 1 time. Benny Schumann havde en forståelse for at engagere børnene fra det første minut, så de var lydhøre, morede sig, var spændte og levede med i alt, hvad han optrådte med.

Forestillingen var meget afvekslende og alsidig, idet Benny Schumann formåede at jonglere, lave akrobatnumre, lade børnene medvirke, spille rigtig klovn m.m., — alt sammen i forskellige udklædninger, med en elegance og humor — og alt sammen udført med en oplagthed og stor faglig dygtighed.

Det er selvsagt, at alle lærerne var lige så begejstrede som børnene, og selvom vi gennem mange år har haft teaterforestillinger for alle alderstrin på skolen, er vi enige om, at denne optræden var en af dem, der har optaget børnene mest.

Vi anbefaler meget forestillingen til andre skoler og sender selv gerne bud efter Benny Schumann igen — også til andre alderstrin.

Ønskes yderligere oplysninger er I velkomne til at henvende jer til skolen. Tlf: 06 42 18 00.

På teaterudvalgets vegne Hanne Buchreitz Hobrovejens Skole 8900 Randers

Små Scener

Rubrikken »Små Scener« indeholder oplysninger om, hvad der foregår på de små, stationære scener samt festivaler mm. Deadline til næste nummer er 15. maj. Skema, der fås ved henvendelse til Teatercentrum, skal anvendes.

BAGGÅRDSTEATRET
Caroline Amalievej 26
5700 Svendborg
09 21 40 43

Jeg vil sove æblernes søvn
Teaterværkstedet DEN BLÅ HEST
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidspunkt: 27. april kl. 20,
Spillested: Svendborg Gymnasium

Ixok
TEATRO VIVO
(Guatemala)
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidspunkt: 10. maj kl. 20.

BANDEN, byens teater
Filosofgangen 19
5000 Odense C
Tlf. 09 13 13 01, kl. 10-16

Dødsflåden
Banden
Aldersgruppe: voksne
Spilletidspunkt: Tirsdag-fredag kl.
20.00, lør. kl. 16.00.
16. marts-7. maj.
Genopsætning fra sidste sæson

BÅDTEATRET
Nyhavn 14
1051 Kbh. K
Tlf. 01 12 14 60

Avra for Laura - Surhed Smitter
Bådteatret
Aldersgruppe: 3-9 år og voksne
Spilletidspunkt: 11/4 til d. 28/4, man-
fre kl. 9.30 og 11, søndage kl. 13 &
15
Medvirkende: Sanne Grangaard &
Anette Karlsen.

COMEDIEVOGNEN

COMEDIEVOGNEN
Herlev Bygade 30
2730 Herlev
Tlf. 02 84 71 71 (11-15)

Foxtrot Feber
Comedievognen
Aldersgruppe: 10 år og op
Spilletidspunkt: 9/4 kl. 14.00
Fri entre
Billetbestilling

Ishøj Teater

ISHØJ TEATER
Brentedalen 8, Tranekilde
2536 Ishøj
Tlf. 02 73 60 98 kl. 9-15

En jungleur
Ishøj Teater
Aldersgruppe: 3-10 årige
Spilletidspunkt: man-fre kl. 9.30 og
11.15

JOMFRUANE TEATRET
Jomfru Ane Gade 14
9000 Aalborg
Tlf. 08 13 60 44

Shivaree
Jomfru Ane Teatret
Aldersgruppe: Ungel/voksne
Spilletidspunkt: Til 2/4 1988, tir-fre
kl. 20, lørdage kl. 16.

Københavnneren

KØBENHAVNEREN
Nørrebrogade 37
2200 København N
Tlf. 01 39 92 95

Lilliom
Dr. Dante
Aldersgruppe: 12 år og opefter
Spilletidspunkt: Tirsdag den 5. til og
med tors. den 28. april.
Tir-fre kl. 20, lør/søn kl. 16.

DET LILLE TEATER
Lavendelstræde 7
1462 København K
Tlf. 01 12 27 13

Et løjerligt eventyr
Det lille Teater
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidspunkt: Til og med 28. april
1988. Hverdag 9.30 & 11, søn 13.30
& 15, lør lukket
Medvirkende: Ole Hinsch, Bodil Las-
sen, Torkild Lindebjerg

teatergruppen

MØLLEN

MØLLEN
Møllepladsen 4
6100 Haderslev
Tlf. 04 52 66 79 kl. 11-15

Lilium
Dr. Dante
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: Tirsdag den 29/3 og
onsdag den 30/3 kl. 20.00

Springtime
»Teatret«
Aldersgruppe: Voksne/unge
Spilletidspunkt: 14. april kl. 20.

Morgenbordet
MØLLEN
Aldersgruppe: 3-9 år
Spilletidspunkt: 30. april kl. 10 og
13.

PARK CAFÉ, Salen ovenpå
Østerbrogade 79
2100 København Ø
Billetbest. 01 85 02 31
mandag; 15-17, onsdag 9-11

Den Gule Taske
TEATRET GAIA
Aldersgruppe: 7-12
år/familieforestillinger
Spilletidspunkt: 13/4 kl. 11, 14.30
14/4 kl. 11, 14.30
15/4 kl. 11.00

RIDDERSALEN

Jytte Abildstrøms Teater

RIDDERSALEN
Allégade 7-9
2000 Frederiksberg
Tlf. 01 34 37 04 man-fre 15-20
lørdag 14-17

Fyr & Flamme
Riddersalen
Spilletidspunkt: Man-tor kl. 20, fre
kl. 18.30 & 22, lør kl. 17

Børneteateret SKÆG SPIRE
Vestergade 68
5000 Odense C
Tlf. 09 11 31 06

Farveller
Skægspire
Aldersgruppe: 5-10 år
Spilletidspunkt: Fra 6/4 til 28/4 tirs-
fre kl. 9.30 og 11.00, lør kun kl. 11.00

Cafe Slotsbio

CAFE SLOTSBIO
Frederiksværkgade 11C,
3400 Hillerød
Billetbestilling: 02 26 05 64

OPERAEN
Dueslaget
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidspunkt: 14. april kl. 20

TEATERKLANEN
Blegdamsvej 24 o.g.
2200 København N
Tlf. 01 37 43 83 kl. 16-21

100 års glemsomhed
Teaterklanen
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidspunkt: 5/4-14/5, kl. 20.
Lør og søn dog kl. 17. Der spilles ik-
ke mandage.

Vandværket

VANDVÆRKET
Studiestræde 52
1554 København K
Billetbestilling: 02 10 16 16

OPERAEN
Dueslaget
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidspunkt: 25. og 26/4 samt 2.
og 3/5 kl. 20.00

Århus Musikhus

MUSIKHUSET I ÅRHUS
Thomas Jensens Allé
8000 Århus C
Billetbestilling: 06 13 43 44

OPERAEN
Dueslaget
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidspunkt: 7. 8. 9. 10. og 11.
maj kl. 20.00

UBOT/BTS
v. TEATERCENTRUM
tlf: 01 32 01 32

**BØRNE- OG UNGDOMSTEATER-
FESTIVAL**
I Århus 23. - 24. april
Der medvirker omkring 70 grupper
med ca. 110 forestillinger, hvortil
der er gratis adgang.
Se særskilt omtale i festivalindstik-
ket.

DANSK ASSITEJ

DANSK ASSITEJ
Frederiksborggade 20, 3.
1360 København K
Tlf. 01 15 69 00

**Nordisk og international
børneteaterfestival i Odense 15.-22.
maj**
Der medvirker 12 grupper samt 8-10
grupper »off-festival«.
Se særskilt omtale i dette og forrige
nummer af BTA.

Få dit eget kulturrum — og start f.eks. med at læse om børne- og ung- domsteater.

Et privat abonnement på Børneteateravisen
koster i 1988 75 kroner for fem numre af avi-
sen plus Den røde Brochure. Desuden får
du sidste nummer fra 1987 med i købet.

- ☐ Jeg bestiller hermed abonnement på
Børneteateravisen 1988 og betaler 75 kr.
- ☐ Indsat på giro nr 6 61 81 38
- ☐ Check vedlagt

- ☐ Jeg vil gerne have et gratis prøve-
eksemplar af Børneteateravisen tilsendt

Navn _____
Adresse _____
Postnr og by _____

porto
som brev

Børneteateravisen
Teatercentrum
Frederiksborggade 20, 3.
1360 København K

Børneteaterplakater til salg

Børneteaterplakater til udsmykning
Børneteaterplakater som gave
Børneteaterplakater som reklame for børneteater

Børneteatersammenslutningen sælger plakater fra børneteaternes forestillinger. Pengene går til arbejdet med at gøre børneteatrene stærkere og bedre. Hvis en eller flere af plakaterne i tilbuddet bliver udsolgt, finder vi andre i stedet.

10 plakater sælges for kr. 82,- incl. forsendelse.

Send beløbet pr. check eller indsæt det på giro 6 61 81 38 til Børneteateravisen, Frederiksborggade 20, 3., 1360 København K.

Plakaterne bliver sendt i et paprør. Vi håber, de når hele frem. I modsat fald, ring 01 15 69 00.

Klip kuponen ud og send den allerede i dag!

Plakattilbuddet:

BANDEN: »Bums eller er der nogen derude«
— flerfarvet, 41,5 x 62,5 cm

GADESJAKKET: »Rød grød med fløde«
— Sort/hvid foto med pink skrift, 60 x 37 cm

KASKADETEATRET: »Gøglernes dag«
— flerfarvet, 84 x 59 cm

MØLLEN: »Kridtcirklen, eller historien om den forladte dukke«
— 51 x 80 cm, flerfarvet

PARAPLYTEATRET: »Slå højt på tromme«
— Sort/hvid, 42 x 59,5 cm

SKÆGSPIRE: »Den udødelige historie«
— flerfarvet, 45 x 62 cm

TEAM TEATRET: »Så manganen fri fugl«
— flerfarvet, 38 x 83,5 cm

TEATER 83: »Big Ben og lille John«
— flerfarvet, 46 x 64 cm

TEATERRAVEN: »Ved siden af«
— flerfarvet, 30 x 42 cm

TURNUS: »Teatersport«
— Sort/hvid, 60 x 42 cm

BREV

Hermed bestiller jeg:

— sæt plakater à kr. 82,-

☐ Pengene er sendt pr. check

☐ Pengene er indsat på:

Giro nr. 6 61 81 38

Børneteateravisen

Frederiksborggade 20, 3.

1360 København K

OBS: Plakaterne sendes først, når pengene er indgået på giro.

Send plakaterne til:

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./by: _____

Frankeres
som
brevkort

Børneteateravisen
Frederiksborggade 20, 3.
DK-1360 København K